

DIRVA

THE FIELD
Nr. 46
Birželio-June 12, 1958
Cleveland, Ohio

Kada sulauksime ūkinio pagerėjimo?

J. KAZLAUSKAS

Šiandieninė JAV ekonomija grumiasi su dviem priešais: infliacija ir ūkine krize. Kova dviejose frontuose yra sunki. Dabartiniai kovos rezultatai nėra džiuginantys, tačiau ateitis žada antrojo fronto palaužimą.

Nuo praėjusių metų antrosios pusės prekių kainos pakilo 2%, ypač patarėjų pažymėtina maistas. Patarnavimų atlyginimai, draudimo, mokslo premijos pakilo. Galimas plieno kainų pakilimas artimoje ateityje palies daugelio kitų prekių kainas. Didžiųjų ūkių sutartys su bendrovėmis savaičių bėgyje pakels darbininkų uždarbius. Automobilų unija laukia palankesnio laiko naujai sutarčiai pasirašyti ir kartu aukštesnių atlyginimų. Taigi, duodama vis naujos energijos infliacijai.

Bedarbių skaičius, sumažėjęs gegužės mėnesį, pašoks virš 5 milijonų birželio ir liepos mėnesiais, nes gimnazijų ir universitetų mokiniai pasirodys darbo rinkoje, lėdėjančių automobilų gamybai ir prasidedant atostogų periodui.

Amerikos pasididžiavimas — automobiliai laukia 1959 metų modelių gamybos. Šie metai prasti, gamyba — žemiausia per paskutinius 30 metų. Detroitas kenčia ne ūkinį atoslūgį, bet depresiją.

Plieno produkcija, šiuo metu teispildydama 62% savo pajėgumo, aukščiausia šiais metais, turi tendencijos laikytis ir net pakilti birželio mėnesį. Gamyba per paskutinius 5 savaites pakilo, nes galimas plieno kainų pakilimas verčia pirkėjus spekuliuoti ir jaučiamas bendras nežymus paklausos pagerėjimas. Liepos ir rugpjūčio mėn. gamyba sulėtės: automobilių gamintojai pradės ruošti fabrikus naujiems modeliams, atostogų laikas sumažins plieno suvartojimą kitose pramonės šakose, ir vartotojai, kurie pirkė plieną dėl spėjamo kainų pakilimo, sumažins užsakymus.

Korporacijų išlaidos — investavimai į gamybos priemones, fabrikus ir jų įrengimus, yra žemi. Viltys pakilimui artimoje ateityje yra prastos, ir paramos kovoj su krize netenka laukti.

Prezidento Eisenhowerio kalba gegužės 20 d. New Yorke, kuri yra laikoma viena iš svarbiausių kalbų liečiančių ekonominį gyvenimą, pasakyta 2,000 biznio viršūnių atstovų, buvo miglota. Prezidentas susilaikė nuo pasakymo, kada ūkinė krizė baigsis, ir nepateikė jokios konkrečios programos, paspartinančios ekonominį atgijimą. Jis ne-

konstatavo, kad ūkinis pasyvumas baigiasi ir aktyvumas prasideda. Kalba pirminį svarbumą teikė infliacijai ir mažesniai biudžeto deficitui. Dėmesio rezultatai yra jau realybėje: pajamų ir akcizo mokesčiai nėra sumažinami. Daugelis ekonomistų, įskaitant prezidento ekonominį patarėją dr. G. Hauge, yra nuomonės, kad mokesčiai ūkinės krizės metu būtų sumažinti. Mokesčių sumažinimas pagreitino ūkinį atsigavimą per 1953-1954 ekonominį atoslūgį. Numušus pajamų mokesčius individams, padidėtų perkamoji galia, sumažinus akcizo mokesčius automobiliams, nukristų automobilių kainos pirkėjams.

Ūkinė krizė yra palikta antroje vietoje — mažesnis biudžeto deficitas, bet ilgesnis ūkinis atoslūgis.

Kurie yra faktoriai kovoje su krize. Jų yra visa eilė, jų tarpe ir federalinė valdžia!

Tikrasis herojus šioje kovoje, Harvardo universiteto prof. S. H. Schichterio žodžiais tariant, yra vartotojas. Jis yra krizės mažiausio psichologiškai paliestas, kaip korporacijų viršūnės su investavimu į gamybos priemones, jis perka ir vartoja. Nežinūnt fakto, kad darbo valandos yra trumpesnės, pajamos mažesnės, pirkimo lygis aukštas, — porcingai dabar didesnė pajamų dalis yra išleidžiama prekėms, negu anksčiau.

Padidėjusios ir augančios valdžios išlaidos. Federalinė valdžia jau nekalba apie balansuotą biudžetą, bet kiek bilijonų bus deficitų, būtent tarp 9 ir 11. Valstybinės skolos riba neseniai pasiekė 280 bilijonų. Savaičių bėgy finansų ministeris Andersonas vėl prašys Kongresą skolos ribą padidinti. Kongresas sutiks, nes kito kelio nėra, pajamos iš mokesčių sumažėjo, o valdžios išlaidos auga. Valdžiai žengiant į skolą, bilijonai yra išleidžiami ūkiniame gyvenime, o iš jo mokesčių forma paimama mažiau, — galutinis rezultatas yra silpninimas krizės.

Statyba didėja, jos dydis jau viršija praėjusius metus 3%. Nauji plentai ir autostrados tiesiamos federalinės ir valstybių valdžijų lėšomis. Reikalingų kelių tiesimui žaliavų ir medžiagų produkcija rodo gyvėjimo ženklų. Namų statyba, palengvinus kreditus ir įmokėjimus, yra žymiai geresnėje būklėje, negu plienas ar automobiliai. Tikima, kad šie metai bus geresni, kaip praėjusieji.

Inventorių likvidacija vyksta pilnu tempu. Blogiausioje padė-

tyje esanti automobilių pramonė, teigiama, kad birželio mėn. gale turės 730,000 neparduotų automobilių, mažiau, negu 1956 ar 1957 tuo pat metu. Jei vartotojai ir toliau liks ištikimi prekių pirkimui, likvidacija baigsis, — nauji užsakymai prasidės.

Dabartinė krizė liepos mėn. švęs savo metines (jos gimimo data yra skaitomas 1957 m. liepos mėn.). Analizuojant ūkinę krizę po Pirmojo Pasaulinio karo, visos, išskyrus 1929-33 ūkinį chaosą, tęsėsi ne ilgiau 14 mėnesių, skaitant tik patį slinkimą žemyn. Vienos iš jų, pasiekusios žemiausią tašką, greit užleido vietą ekonominiam gerbūviui, pora iš jų tęsėsi ilgesnį laiką.

Prileidžiant, kad aukščiausiai mitybos teigiami ekonominio gyvenimo faktoriai nesulpnins savo kovingumo galios, ypač patarėjų pagrindinis iš jų vartotojas, spalio mėnesį turėtų pasirodyti pirmieji nestiprūs atgijimo ženklai. Atsigavimas vyks pamažu, tebeegzistuojant infliacijai. Ekonominis gerbūvis, kurį turėjome 1957 metų pirmoje pusėje, tikime, bus pasiektas ateinančių metų bėgy.

De Gaulle gelbstisi nuo bankroto

Premjeras De Gaulle pradėjo kampaniją išgelbėti Prancūziją nuo ekonominio bankroto, kuris gresia dviejų ar trijų mėnesių laikotarpyje, jei nebus imtasi skubių priemonių.

Jis paskelbė naują vyriausybės paskolos lankstų seriją, kuri bus paleista rinkon ateinančią savaitę. Paskolos lankstais siekiama, kad piliečiai padėtų vyriausybei padengti deficitą. Antrasis paskolos tikslas yra susigrąžinti kraštą apie 3 bil. dol. vertės auksą, kurį prancūzai yra deponavę užsienio bankuose.

Dar šią savaitę, kaip spėjama, De Gaulle pradės antrąją didžiąją savo programos dalį — konstitucines reformas, kurios bus pateiktos balsuotojams rugsėjo ar spalio mėnesį. Projektas paruošė būsia pavesta dabartiniam teisingumo ministeriui Michel Debre. Manoma, kad būsias sudarytas patariamasis komitetas, kuris, pakeisdamas atosto-

Gen. Humberto Delgado

Adm. Americo Tomas

Portugalijos prezidento rinkimus laimėjo premjero Antonio Salazaro kandidatas adm. Americo Tomas. Šiuose rinkimuose pirmą kartą nuo Salazaro įsigalėjimo 1928 m. buvo leista dalyvauti opozicijos kandidatui gen. Silvaj Delgado, tačiau jis nesurinko nė 15% balsų.

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

STATYS ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJĄ

Gegužės 31 dieną ties Aleksotu, prie Kauno, Noreikiškių (P. Karvelio) ūkio ribose iškilminį pradedta Lietuvos žemės ūkio Akademijos statyba. Yra suplanuotas "Akademijos miestelis", t. y., centrinis pastatas, eilė laboratorijų, bendrabučių ir kt. pastatų. Planas buvo rengiamas apie penkerius metus. Kiek laiko truks statyba — dar nežinoma.

PABALTIEČIŲ PEDAGOGŲ KONFERENCIJA

Gegužės 29-31 d. Vilniuje buvo susirinkę Lietuvos, Latvijos ir Estijos pedagogai istorikai. Tarp eilės referatų apie tų kraštų pedagogikos istoriją, ypatingo susidomėjimo sukėlė Klaipėdos pedagoginio kabineto vedėjo Nausėdo referatas apie 1872 — 1914 metų vykusį lietuviškų mokyklų vokietinimą Mažojoje Lietuvoje. Netiesiogiai iškilo to krašto buvusio lietuviškumo faktas, tačiau nebuvo minimas dabartinė rusiška kolonizacija tame "Kalinigrado sritimi" pavadintame krašte.

PABALTIEČIŲ VEIKLA MASKVOJE

Lietuviai, latviai ir estai, apie 27-nių Maskvos aukštųjų mokyklų studentai, sudarė bendrą savo daivą ir šokių ansamblį, kurį pavadino "BALTICUM" vardu. Choriui vadovauja muzikos pedagogikos studentė Vilija Gurec-

kytė, o šokiams — teatro meno studentas (Lietuvoje jau pelnęs nusipelnusio artisto titulą) Juozas Gudavičius. Režisuoja estas, kinematografijos instituto studentas

PO PORCIJĄ LEDŲ SEIMAI

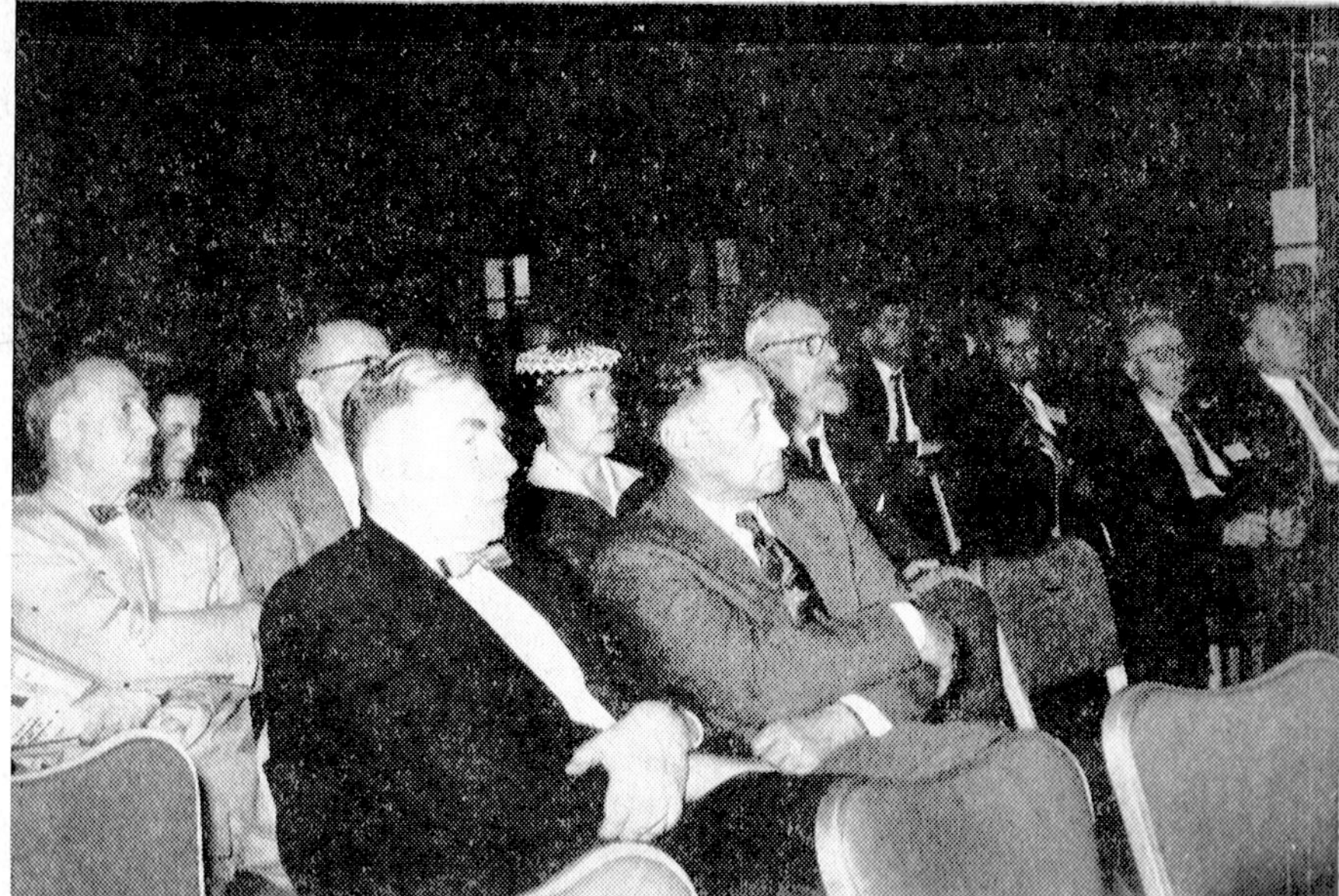
Prasidėjus vasarai, Kaune kasdien pagaminama 40,000 porcijų ledų. Išeina po porciją kas penktam gyventojui, nes Kaune dabar skaičiuojama apie 200,000 gyventojų.

KAIP AMERIKOJ

Kauno pieninės įsigyja pieno homogenizavimo įtaisus ir žada visą miestą aprūpinti homogenizuotu (nuo greito rūgimo apsaugotu) pienu.

ROJUS MIZARA "ŠVIEČIA"

Rojus Mizara, vienas iš A. Bimbos pagalbininkų proboševikinės "Laisvės" redakcijoje Brooklyne, per Vilniuje leidžiamą "Švyturį" (š. m. gegužės mėn. nr. 9) pasakoja apie lietuvių Amerikoje. Visuomeninio Amerikos lietuvių gyvenimo istorija R. Mizaros atpasakojime gali lygintis su senesniais Lietuvoje išleistu neva Lietuvos istorijos vadovėliu. R. Mizara Amerikos lietuvių išeivijoje pastebi tik 1879 bandytą leisti lenkuojančią "Gazietą Lietuvišką", vėliau J. Šliūpo "Lietuvių Balsa", paskui "Kovą", "Laisvę" ir "Vil-

Tautinio Kongreso dalyvių dalis. Iš kairės matome J. Kiaunę, greta jo B. Tvarakūn, Dr. J. Bartky, M. Židonį, gen. Plechavičių, inž. J. Gaizutį, J. Lietuvninką ir kitus.

gaujantį parlamentą, stebėsiąs konstitucinių reformų paruošimo darbus, tačiau jokio sprendžiamo balso neturėsias.

De Gaulle paskyrė naują Korsikos prefektą Guy Lamasourre, kuris pakeis Marcel Savreux, prieš kurį laiką parodžiusį permažą ryžtingumą pasipriešinti parašutininkams, įsteigusiems Viešojo Saugumo Komitetą Korsikoje.

Jacques Soustelle, viena iš svarbiųjų politinių figūrų gegužės 13 d. karinio perversmo užkulisuose, iš Alžiro grįžo Paryžiui. Alžiro juntos dešinysis sparnas yra labai nepatenkintas De Gaulle "užmiršimu" Soustelle įjungti į vyriausybę.

Komitetas išleido komunikatą, kuriame labai griežtai kritikuojamas De Gaulle planas mėnesio bėgyje praveisti Alžire visuotinius rinkimus. Smerkdamas šią "integraciją", komitetas reikalauja, kad Alžiras būtų tampa riau surištas su Prancūzija bendra valiuta ir bendra pašto sistema, taip pat bendra geležinkelio ir elektrifikacijos administracija.

Juntos komunikatas yra patis aštriausias nuo De Gaulle atėjimo valdžion.

I komunikatą reaguodamas, De Gaulle įsakė Alžiro kariuomenę viršininkui gen. Salan baigti komitetingą veiklą ir toliau nesikišti į politiką.

Naujų grėsmė krašte kelia komunistai, pradėdami organizuoti "respublikos" gynimo komitetus.

De Gaulle tarėsi su JAV ambasadoriumi Armory Houghton. Nepatvirtinti pranešimai skelbia, kad esą tariamasi apie De Gaulle ir prez. Eisenhowerio eventualų susitikimą. Ambasadorius Houghton po pasikalbėjimo išskrido Washingtonan.

Nepastebėjo R. Mizara 1886 metais pradėjusios eiti "Vienybės Lietuvninkų", nedaug jaunesnės ir taip pat tebeeinančios "Tėvynės" ir nei vieno kito vėliau pradėjusio eiti laikraščio. Šalia spekuliacijos būdu pralobusios lietuviškos buržuazijos, R. Mizara dar pastebi ir po pastarojo karo atsiradusius "įvairius liaudies priešus", kurie, esą "mulkina tuos, kurie jiems dar vis kol kas tiki". Vidutinis Amerikos lietuvis negalys gauti iš Tarybų Lietuvos nei laikraščių, nei knygų. Daug Amerikos lietuvių, esą, trokštų grįžti į Lietuvą ir ten gyventi, bet dabartinėmis sąlygomis jie gali tik svajoti apie tai.

Lietuvoje žmonės apie Amerikos lietuvių gyvenimą, žinoma, žino keleriopai daugiau, negu R. Mizara jiems bando papasakoti. Tačiau jie su pasitenkinimu pastebi, kad ir Mizara, tyčia ar netyčia, jiems patvirtino jų jau numanomą faktą, būtent, kad lietuviai Amerikoje mažai tesidomi propagandine spauda iš Tarybų Lietuvos, bet mieliai grįžtų į Lietuvą, jei tik būtų kitokios sąlygos.

VISAM PASAULY

• JAV aviacijos 8 karininkų

ir 1 seržanto, helikopteriu paklydus audroje ir pristigus kuro, priverstinis nusileidimas sovietinėje Vokietijos zonoje raudoniesiems davė progos reikauti drauge spresti ir Rytinės Vokietijos pripažinimo klausimą. Vakarų valstybės, ypač JAV, sovietinės zonos režimo nepripažino ir visus klausimus sprendė tiesiog per rusų štabus Berlyne. JAV pasiteiravimą apie paklydusius karinius rusai šį kartą atsakė nieko apie tai nežina, tad amerikiečiams reikėtų pradėti pasitarimus su sovietine Vokietija, tuo pačiu netiesiogiai ją pripažįstant.

• Britų premjeras Macmillanas pradėjo trijų dienų pasitarimus su prez. Eisenhoweriu Washingtono, Baltieji Rūmai nekelbia, apie ką kalbama, tačiau spėjama, kad norima sustiprinti ekonominius ir prekybos santykius tarp laisvojo pasaulio tautų, nes tuo keliu būtų galima geriau kovoti su rusų ardomosiomis pastangomis šioje srityje ir įsigyti daugiau draupų ūkiškai atsilikusiu kraštų tarpe.

• JAV armijos sekr. Brucker ir jo štabo v-kas Taylor liudijo senato komisijoje, jog JAV armija būtinai reikėtų padidinti 55,000 karių.

• JAV atstovų rūmai pritarė administracijos prašymui skirti 665.7 mil. dol. papildomoms nedarbo pašalipoms mokėti. Manoma, kad prašymą netrukus patvirtins ir senatas. Iš tų fondų federalinė vyriausybė finansuos steitus, norinčius prailginti nedarbo pašalpų mokėjimus. Tačiau, kaip atrodo, kai kurie steigiai programoje nedalyvaus, nes federaliniai pinigai turi būti grąžinti išdui per ketverius metus.

• JAV atominės energijos komisija svarsto galimybes gilinti gyly.

uostus branduolinius sprogdiniams. Planą priėmus, tuo metu 1960 m. būtų kasamas uostas šiaur. vakarų Aliaskoje, tarp Cape Seppings ir Cape Thompson.

• JAV aviacija paskelbė šiais metais iššausianti tris raketas, kuriomis bus bandomas kludyti mėnulis. Tačiau Pentagono kalbėtojas pareiškė, kad galutinio sprendimo tuo reikalu dar nesą.

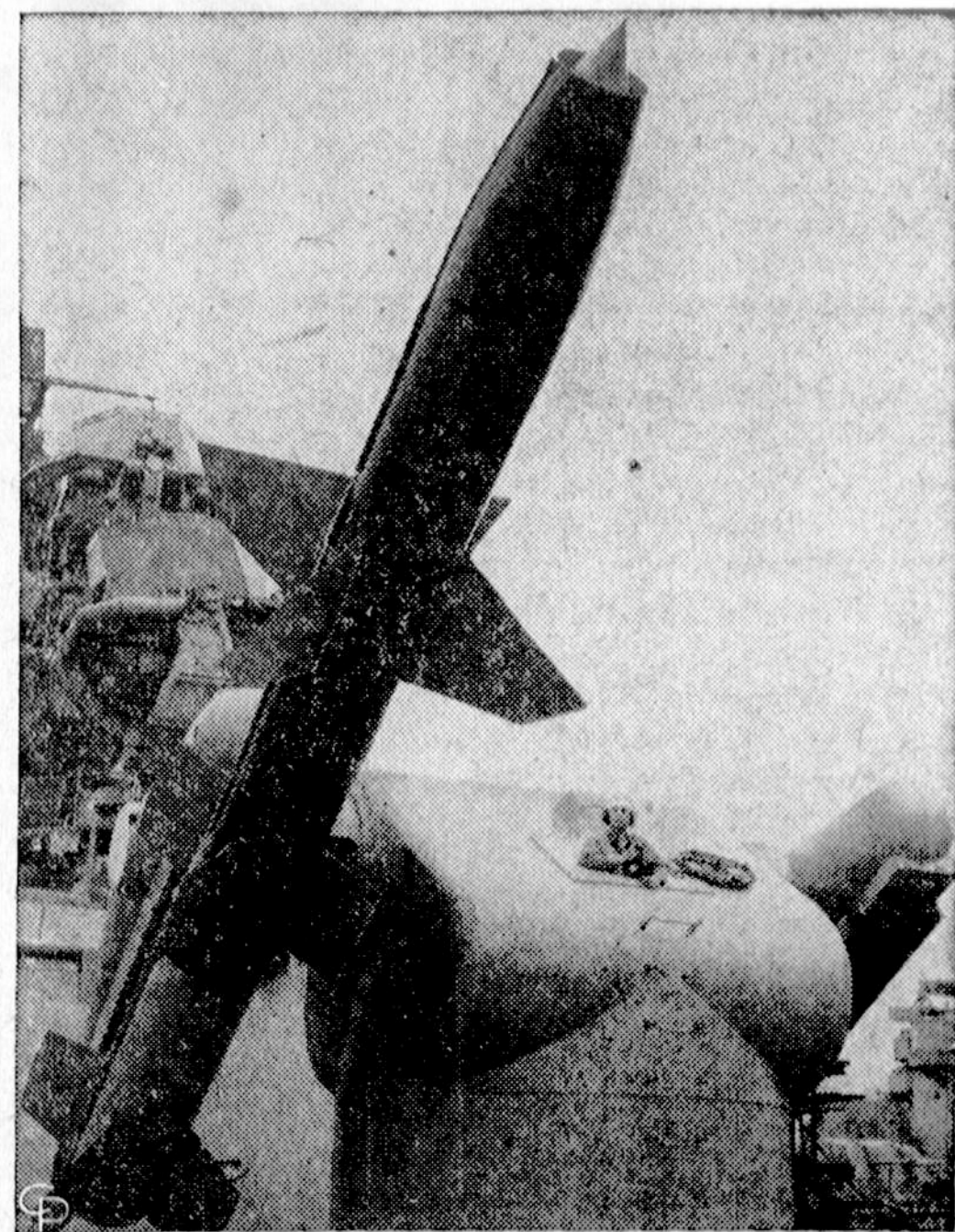
• Prez. Eisenhoweris notuoja Chruščiovui reikalauja, kad pasitarimai atominių bandymų sustabdymo reikalu prasidėtų Ženevoje liepos 1 d. Iš vakariečių pusės pasitarimuose dalyvautų JAV, Britanijos, Prancūzijos ir, galbūt, kitų tautų technikai. JAV sutiktų, jei Rusija pakviestų čekoslovakijos ir Lenkijos specialistus, tačiau atmetė rusų pasiūlymą į pasitarimus kviešti neutralių kraštų, pvz. Indijos, atstovus, nors "jie galėtų įsijungti į pasitarimus, reikalui iškilus".

• Iš Pragos ateinančiomis žiniomis, sovietai ruošiasi atidaryti laisvam susisiekimui vieną Baltijos ir vieną Juodosios jūros uosta, kad lengviau galėtų įsiskverbti į Panamos, Liberijos ir Costa Ricos zonas.

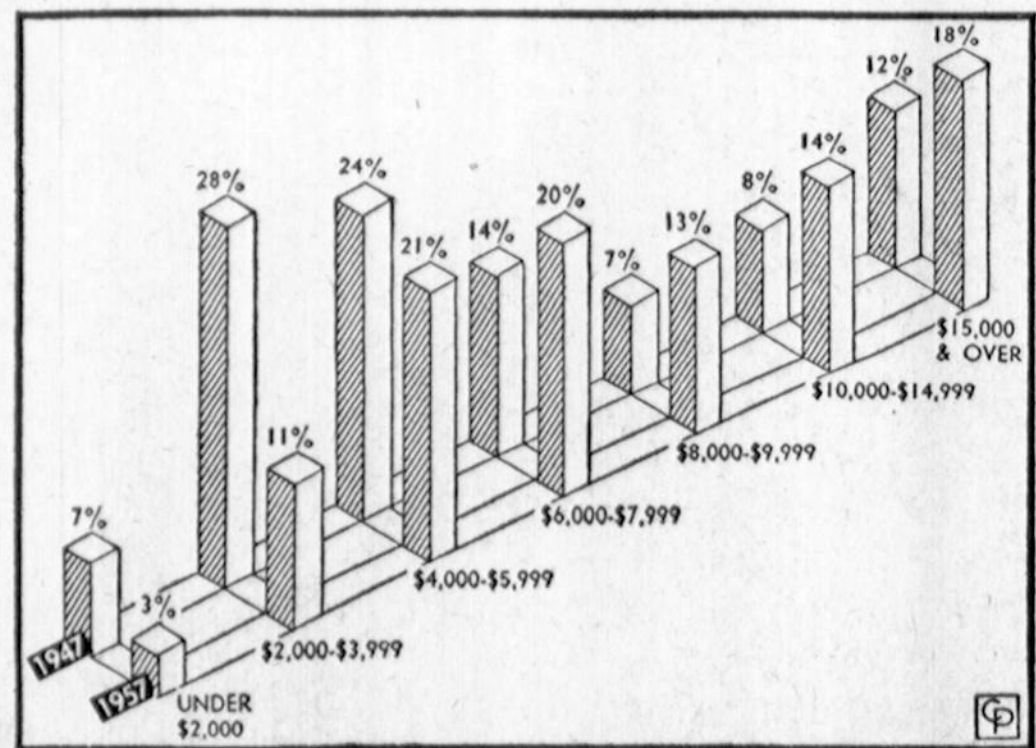
• Maskvoje vis iš naujo kuruojama gandai, jog buv. premjero G. Malenkovo jau nebėsa gyvųjų tarpe. Vieni sako, kad jis buvęs "likviduotas" po slapto teismo, kiti, jog jis miręs natūralia mirtimi. Malenkovas praėjusią vasarą buvo ištremtas į Kazakstaną nežymioms pareigoms.

• Lenkijos Gomulka galis būti ištumtas ateinančių savaičių bėgy, nes vis didėjanti opozicija prieš jį iš Maskvai ištikimųjų partiečių pusės.

• JAV povandeniniai laivai 1960 m. galėsia panerti iki 3,000 pėdų gylio ir išvystyti greitį iki 60 mylių per valandą. Šiuo metu povandeniniai laivai išvysto 35-40 mylių per valandą 800 pėdų gyly.

Galveston kreiseris, pirmasis iš JAV laivų, buvo apginkluotas Bendix Talos 3000 svarų spausminėmis raketomis. Jos skirtos naikinti priešų lėktuvus, esančius iki 65 mylių atstume ir dideliuose aukščiuose.

šeimų su didesnėmis pajamomis nuosimtis, Komercijos departamento duomenimis, per paskutinius 10 metų yra pakilęs, tačiau tas padidėjusias pajamas gali sudaryti ne vieno, bet kelių šeimų narių uždarbiai.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTISS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išėina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Išteiktas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Brooklyn), A. Musteikis (Detroit), R. Mielis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplenas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Mokslo metai baigės ir mes esam praturtėję. Praturtėję, jau nekalbant apie baigusius pradžios mokslo, keliais šimtais baigusius gimnazijas ir universitetus. Tai jau turtas, ir labai didelis, kurio niekas iš mūsų neatims, kurį ateityje sumaniai naudojant, galima labai daug laimėti. Laimėti sau, lietuviškai bendruomenei, savo Tėvynės pagalbai.

Daugelis, baigusiuji gimnazijas ir universitetus, yra labai aktyvūs lietuviškų jaunimo organizacijų veikėjai. Jie toms organizacijoms vadovauja, jie nuolat dalyvauja lietuviškuose parengimuose. Žodžiu, jie gyvena lietuvišku gyvenimu. Ir tai yra laidas, kad ne tik bus vadovų vyresniuosis pakeisti, bet ir pakeisti tokiais, kurie iš jaunų dienų lietuviškam darbe tvirtai įleidę šaknis. Tokių jau mažas audrelės iš mūsų tarpo nebeįsiras. Tokiais ateities veikloj jau bus galima tvirtai atsiremti. Tokie ir lietuviškos naštą, nepriklaistaudami, ir į svetimuosius nesidairydami, pajėgs tvirtai nešti.

Labai pagirtinas reiškinys, kad mūsų jaunimas per daug nesugundomas greitu fabriko uždarybiu ir jam pastoviai nepasiduoja jaunose dienose. Rašau, kad per daug nesugundomas, nes sugundantųjų yra, tik miela, kad nedidelis procentas. Ir būtų lietuviškai bendruomenei, o ypač jiems patiems daug geriau, kad tokių iš viso nebūtų. Juk čia mokslo dury, vienaip ar kitaip, jo siekiant, palyginti, nesunkiai atsidero. Jei kas ir priverstas dalį savo jaunų dienų atiduoti fabriko darbui, toks gali mokslo siekti vakarais, dalimis, bet būtinai siekti. Gi tokiems, kurių tėvai išgali padėti, mokslo siekimas dar labiau privalomas. Būtu tikra šventvagystė iš savo jaunystės pavogti tai, kas paskiau bus jokiais pinigais neįkainojama.

Tiesa, mokslo siekiant, fabriko darbo niekam nereikia vengti. Ypač nevengti ilgokų atostogų metu, kada galima ir pailsėti ir ateičiai būtinai reikalinga doler, užsidirbti. Daugelis įmonių ir fabrikų, į moksleivių pastangas užsidirbti pinigų mokslui, labai palankiai žiūri ir tam tikrą skaičių moksleivių, atostogų metu visad priima. Juos priima dar ir tuo tikslu, nes tikisi iš tų jaunų jėgų, kada jie baigs mokslus, savose įmonėse susilaukti, kaip pastovių darbininkų.

Šiais metais moksleiviams tokių uždarybių laimėti bus daug sunkiau, nes esantis ūkinis atoslūgis ir pastovių darbininkų nemažą skaičių yra išstūmęs iš pastovaus darbo. Vieną galimybių, ypač pramokusiems mašinraščio, kuris čia visad reikalingas, ar kurios kitos raštinės mašinos valdyti, darbo dar galima susirasti. Ir mūsų, vyresniųjų pareiga, kur tik galima, tuoj patalkinti, kad moksleiviai darbo galėtų gauti. Ypač tai turėtų atsiimti lietuviškųjų įmonių, fabrikų, krautuvų ir kitokių verslamiųjų savininkai. Jie vasarą gali savaitę kitą ilgiau paatostogauti ir tuo gali daug padėti tiems moksleiviams, kuriems užsidirbti būtinai reikia.

gauti ir tuo gali daug padėti tiems moksleiviams, kuriems užsidirbti būtinai reikia.

Tėvai ypatingai turėtų atkreipti dėmesį, kurių vaikai visą vasarą liekasi be jokio pastovinio užsiėmimo, juos pasiūsti į vasaros mokyklą, kad išmokyti kurio nors labai reikalingo, praktiško darbo, ypač raštinės mašinų valdymo. Vasaros kursų yra daug ir įvairių. Reikia tik pasidairyti ir geriausią pasirinkti. Ateity vaikai tikrai tėvams bus dėkingi, jei dabar siunčiami kiek ir pasiraikys. Jiems tikrai užteks laiko ir paatostogauti, jei kasdien tokio vasaros mokykloj sugaiš dvi ar tris valandas.

Mokslo metų baigimu, kaip ankščiau minėjau, mes visi praturtėjome. Dabar reikia žiūrėti, kad tą turtą dar didintume, kad jis būtų visad su mumis, kad jis būtų pasiruošęs visokiems gyvenimo netikėtumams.

GEN. KONS. J. BUDRIO ŽODIS TAUTINIO KONGRESO BANKETE

Susėdome puošnioje salėje už apkrautų stalų — lyg ūkyje pas gerą šeimininką vaišinantį kaimynus-bičiulius, susirinkusius po talkos pabaigtuvėms.

Jūsų Kongresas buvo kruopščiai paruoštas, rimtai vedamas, ir tikimės, susilauks gerų rezultatų.

Mūsų brangi Tėvynė Lietuva pavergta. Jos natūraliems troškimams, surinkti ir priglausti į motinišką glėbį visus savo vaikus, suduotas smūgis; Mažvydo, Rėzos, Donelaičio ir Vydūno Lietuvos dalį be jokio pateisinimo Maskva sau užgrobė. Kaip mylintieji vaikai, jūs susirinkote pasitarti, kaip ir kuom atlikti vaikų šventą pareigą: padėti Motinai prisikelti.

Pirmiausia turime galvoti rečiau, just žemę po kojomis ir, kaip pridera mūsų vyriškai tautai, būti ryžtingiems, vertiems savo bočių. Mūsų reikalavimas atstatyti neteisę, grąžinti apjungtai Lietuvai teisę valdytis pačiai, nėra niekuo nepagrįsta svajonė. Tūkstanties metų didinga istorija suteikia mums tą teisę. Didinga praeitis ne tuščias pasigyrimas — žygiai ir išminingas valdymas davė tam pagrindą.

Gyvename priešingų kraštutinių gaidynėse. Mokslas labai toli pažengė, bet matome žmogaus elementariųjų teisių paneigimą ir net išties tautų pavergimą, žiaurų naikinimą. Ir ta "machtpolitik" — jėgos politika, iki šiol, deja toleruojama.

Pasaulis pasidalino į dvi dalis: vieni kardu, ugnimi ir mifistofeliška klasta neša dvasinį ir fizinį pavergimą bei skurdą ir siekia, nesiskaitant su priemonėmis, paglemžti visą pasaulį, kiti stato aukščiau už viską teisę ir neša žmonėms ir tautoms gerą būvį ir laisvę.

Tapo sukurta Jungtinių Tautų organizacija. Nors ji gimė supančiota veto teise, bet iš esmės idėja gera ir yra pagrindo tikėti, kad organizacija sustiprės. Per paskutinius keletą metų visa eilė tautų atgavo ar naujai gavo nepriklausomybę. Ir ne tik gavo, bet jos yra globojamos, joms suteikiamos pasakiškos sumos jų gyventojų gerovei, sveikatingumui, išmokslinimui pakelti. Eilė atsilikusių tautų ruošiamas vystoviam gyvenimui ir, neabejotina, kad trumpoje ateityje jos bus priimtos į Jungtinių Tautų seimą. Mes džiaugiamės tų tautų laime. Tuo pačiu laiku ne Afrikoje, o Europoje visai eilei vakarietiškos kultūros ir aukštos civilizacijos senų valstybių atimta teisė valdytis pačioms. Jų gerbūvis sunaikintas, valstybės apiplostos, žmonės pavirsti elgetomis, iš jų atimta bet kokia iniciatyva, jie terorizuojami gyventi ir net galvoti pagal Maskvos diktatą.

Tarp tų valstybių yra ir mūsų Tėvynė. Mūsų laisvų kaimynai, mūsų laisvo gyvenimo liudininkai, Skandinavijos valstybės, Vokietija, o su jais ir visas laisvas pasaulis, mato tai ir užjaučia mus. Supranta, užjaučia, prie progos primena tai viešai, bet taip pat ir žino, jog teisė ir žmoniškumo jausmas Maskvai svetimas — ji nusilenks tik jėgai.

Tas nereiškia, kad tokią padėtį pasilikis visuomet. Pasaulis pavargo nuo įtempimo; jis trokšta taikos. Taika pasiekama tik atitaisius padarytas neteisėsybes, o jų per daug; pavergtos tautos, nenatūralūs valstybių, kaip Korejos, Vietnamo, Vokietijos padalinimai. Taip negali likti.

KADA JŪS ILSITE...

ATSIGAIVINKITE UGNIM VERDAMU STROH'S ALUMI!

Pavėsis, gamfakas ir šalta dėžutė Stroh's alaus lengvai pasiekiami. Koks puikus būdas praleisti vasaros popietį! Stroh's turi lengvą, skanų, daugiau gaivinantį skonį... tik Amerikoje ugnim verdamas alus — verdamas prie 2000 laipsnių. Kada jūs ilsitės... atsigaiivinkite su geriausiu... Stroh's!

Jums patiks

Stroh's

šviesesnis!

The Stroh Brewery Co. Detroit 26, Michigan

AMERIKOJ VIENINTELIS TOKS

Mes ne vieni — mes turime posėdyje ir banketo metu sąjungininkų. Su jais turime sveikino Lietuvos Generalinis konsulas Jonas Budrys, New York.

Didžiojoje savo bočiai — žiūrėjime, kad ir mūsų palikuonys bent nepeiktų mūsų. Vykdykite misiją, kuri likimo mums pavesta. Dirbkime tai, ir kiti mums padės.

Geroka mūsų tautos dalis yra laisvėje, kad ir išbarstyta po visą pasaulį. Visur yra jėgų galinčių ir privalančių vietose ieškoti draugų: politikų, parlamentarų, spaudos ir valdžios narių tarpe. Tai yra kiekvienos dienos užduotis, ne vien tik Vasario 16 ar Birželio praga. Visų pareiga ir tikslas žiūrėti į ateitį, visą energiją nukreipti Lietuvos laisvinimui, o vėliau jai tarnauti. Ne mes ją mokysime ar savo pažūras jai primesime.

Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė pirmoji griežtai pasmerkė Lietuvos pavergimą, padarė ir pareiškė, kad mūsų šalis bus laisva. Ji šiai dienai to nusistatymo tvirtai laikosi. Pasitikėjime ja, bet patys dirbkime tvirtai su visu atsidavimu ir "ūkiame pasiruošę lemiameiam momentui. Ten Kraštas, esu tikras, atliks savo — atlikime ir mes čia. Tuomet Lietuva bus laisva.

TAUTINI KONGRESĄ SVEIKINO

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ATSTOVAI

Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis — Roma, Italija; Lietuvos Atstovo pareigas eina J. Kajeckas — Washington, D. C.; Lietuvos įgaliotas ministras B. K. Baletis — London, Anglija; Lietuvos įgal. ministras — Dr. Frikas Meieris, Rio De Janeiro, Brazilija; Lietuvos įgaliot. ministras Dr. K. Grauzinis, Montevideo, Urugvajus; Einas generalinio konsulo pareigas Vytas Gyls, Toronto, Kanada; Lietuvos konsulas A. Polišaitis, Sao Paulo, Brazilija; Lietuvos konsulas Dr. Julius J. Bielskis, Los Angeles, Calif.; Lietuvos konsulas Petras Daužvardis, Chicago, Illinois; Lietuvos garbės konsulas A. O. Shallna, Boston, Mass.; Kongreso atidarymo iškilmingai.

Tautinį Kongresą raštu ir telegramomis sveikino

du senatoriai — J. K. Javits ir I. M. Ives, New Yorko miesto meras R. F. Wagner ir 25 kongresmanai. Žodžių buvo atvykęs pasveikinti kongresmanas Ludwig Teller.

TORONTO

LT S-gos Toronto skyriaus narių visumos susirinkimas įvyko birželio mėn. 15 d. Lietuvių Namuose. Pradžią 1 val. p. p.

Kviečiama skaitlingai atsilankyti. Birželio lūdnasias lietuvių deportacijas, kaip kiekvienais metais, minės iškilmingai Columbus Hall (Sherbourne-Bloor) tryš Pabaltės tautos kartu. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas Kanados parlamento narys, darbo min. pavad. Arthur Maloney. Lietuviškai tars žodį gen. konsulas Kanadai min. V. Gyls. Estų ir latvių kalbomis jų reziduoja atstovai.

Meninė programos dalis tikrai žada būti įdomi, kurią išpildys šių trijų tautų vietos žymiausias meninės pajėgos. Lietuvius reprezentuos choras "Varpas". Pradžią 6 val. p. pietų.

Chicago choras "Pirmyn", vadovaujamas muz. Steponavičiaus, kaip meninis vienetas, savo amžiumi, judrumu ir nuveiktis darbais tikrai yra nusipelnęs didžios pagarbos ir dėkingumo. Kviečiamas keletą kartų lankėsi Toronte ir čia yra davęs aukšto lygio, ilgai prisimintinių koncertų. Tas pats choras 1933 m. buvo nuvykęs į savo tėvų žemę Lietuvą ir ten su didžiausiu pasisekimu atliko eile koncertų.

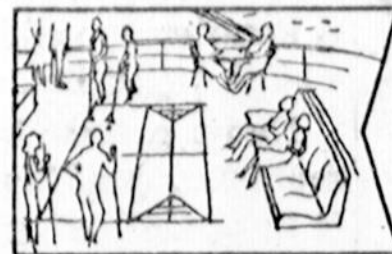
Toronte gyvenančiųjų "Pirmyn" choro bičiulių grupė, norėdama atžymėti šią taip brangią choro gyvenime 20 metų sukaktį, pasiuntė chorui "Pirmyn" į Chicago adresą — sveikinimą ir dvidešimties raudonų rožių puokštę. P. V.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Enjoy a One-Day Vacation Aboard the

S.S. AQUARAMA
CLEVELAND'S LUXURY RESORT AFLOAT

Išplauk laivu puikių pramogų dienai! Kaitinkis prieš salę — vaikštinėk po denį — pasižok mėnesienoje — įsijunk į laivo žaidimus ir susirask būrius naujų draugų. Dabar už mažesnę kainą, negu kitur mokėtumete už vien tik kelionę, jūs galite naudotis visomis šiomis linijinių laivų pramogomis:

ORGANIZUOTI ŽAIDIMAI IR PRABANGUS POILSIS DENEJE

POPULIARIŲ KAINŲ RESTORANAI IR COCKTAIL LOUNGES

ROMANTISKA MUZIKA IR SOKIAI 3 DENUOSE

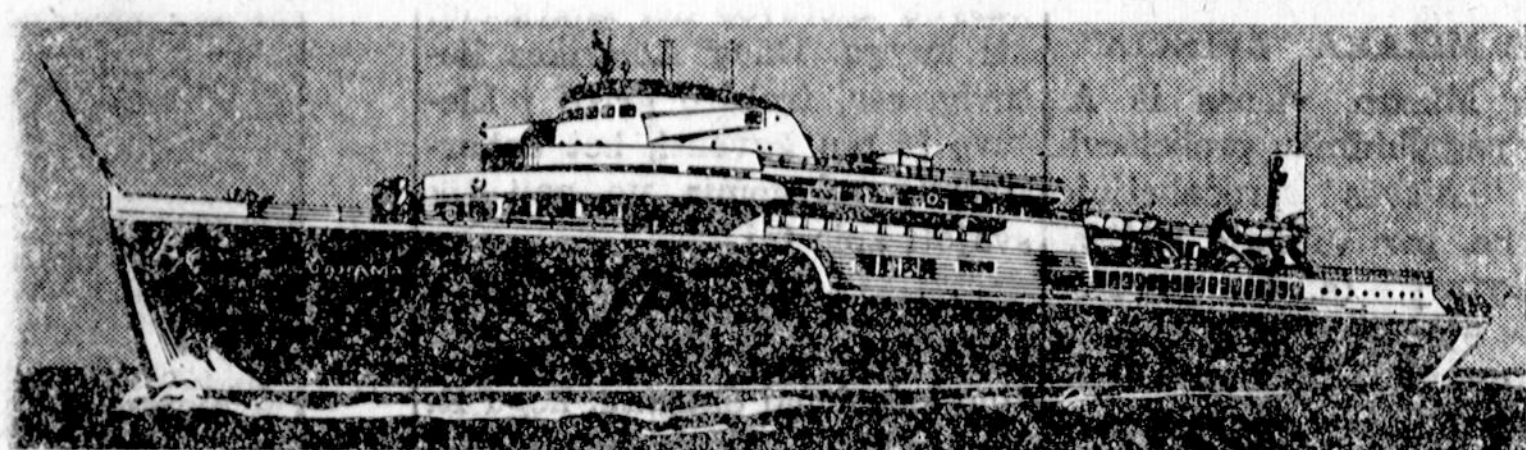

SPECIALUS, PRIZIŪRIMI VAIKU ŽAIDIMO KAMBARIAI

KELIAUK Į DETROITĄ LAIVU ir turėk daugiau džiaugsmo. Sutaupyk 180 mylių sunkaus vairavimo — jūs galite pamti automobilį drauge su jumis.

SAILINGS: Every Sun., Mon., Tue., Wed.
Lv. CLEVELAND 9:30 a.m.
Ar. Detroit 2:50 p.m.
Lv. Detroit 3:20 p.m.
Ar. CLEVELAND 10:30 p.m.
Other days leave Cleveland 5:10 p.m.
arrive Detroit 10:30 p.m.
(CITY TIMES SHOWN)

FARES: (tax included)
as low as . . . \$5.75 one way
Round Trip \$8.95
Autos \$9.00 one way
Special rates for children and groups

Dėl informacijos ir bilietų rašykite arba šaukite:

S. S. AQUARAMA Perry-Payne Building, Cleveland 13, Ohio
SUPERior 1-1555 DOCK: Foot of W. 3 St.

OTHER TICKET OFFICES: Hotel Cleveland, downtown;
Gun & Tackle Shops at Westgate and Shaker Square.

Visai Europai laisvės siekiant

MIN. VACLOVAS SIDZIKAUSKAS APIE PAVERTGŲJŲ EUROPOS TAUTŲ SESIJĄ IR JO MISLĄ EUROPOJE

Kaip ir kitais metais, taip ir ši pavasarį turėjome apsilungiančios Europos laikinoje sostinėje, Strasburge, Pavertgųjų Europos Tautų Seimo sesiją. Pavertgųjų Europos Tautų Seimą sudaro devynios prieš Antrąjį Pasaulinį karą buvusios nepriklausomos ir laisvos tautos, būtent: albanai, bulgarai, čekoslovakai, estai, latviai, lenkai, lietuviai, rumunai ir vengrai. Susijungę ir išvien veikdami ir posėdžiaudami, mes reiškiamo apie šimto milijonų europiečių politinę valią. Kiekviena PET sudaranti tauta Strasburgo sesijoje buvo atstovaujama delegacijos iš šešių narių, o tarptautiniai sambūriai — iš trijų.

Lietuvos delegaciją sudarė: Vaclovas Sidzikauskas, delegacijos pirmininkas iš New Yorko, Valteris Banaitis iš Muencheno, dr. Petras Karvelis iš Tuebinge, pulk. Juozas Lankoronskis iš Brinselio, min. Eduardas Turauskas iš Paryžiaus ir inž. Juozas Vilčinskas iš Londono. PET Seimo darbus Strasburge stebėjo ir VLIKo Vykdamosios Tarybos pirmininkas Jonas Glemža. Delegacijos korespondentu buvo pakviestas VT narys Juozas Kairys iš Muencheno, bet dėl techninių kliūčių jis negalėjo atvykti į Strasburgą.

Pirmas mūsų pasireiškimas Europoje buvo Paryžiuje Circle Interallie, suruoštas banketas, į kurį buvo pakviesti ir dalyvavo apie 20 žymių prancūzų politikų, rašytojų ir spaudos atstovų, ju tarpe du vyriausybės nariai, Prancūzų Akademijos narys Jules Romains, eilė parlamento narių. Iš lietuvių bankete dalyvavo Lietuvos Igalios Ministeris Paryžiuje, dr. Stasys Bačkis, ir Vaclovas Sidzikauskas. Prancūzų vardu reikšmingą žodį tarė vyriausybės narys min. Mutter. Jules Romains kita dieną atsiuntė mums laišką į Strasburgą, kuriame jis, tarp kitko, rašo: "Šažinė man išmėtinėja, kam aš neprabilau į jus vakar. Mane sušaukė gėdos jausmas. Taip, aš gėdinuos, kad mes neturime nieko kito pateikti jums, Pavertgotosios Tautos, kaip tik daugiau ar mažiau skambius žodžius. Mes vos drįstame reikauti iš jūsų neustotų drąsos. Jei tatai gali bent kiek jums padėti, tikėkite, —

mes nesusvyruosime dėl principų. Niekas negalės mus priversti atšaukti pasmerkimą, kurį mes esame pareiškę jūsų pavertėjams".

PET Seimo Europos sesija prasidėjo balandžio 25 d. Tuo pačiu metu Strasburge turėjo savo pavasario sesiją ir Laisvosios Europos dalies Patariamasis Seimas ir Ministerių Komitetas, drauge Europos Taryba vadina. Taigi turėjome progą nuodėdžiai politiškai pabendrauti abi Europos dalys — laisvoji ir paverttoji. Europos Tarybos vicepirmininkas Bichet ir Generalinis Sekretorius Benvenuti, laisvųjų Europos valstybių parlamentų atstovai — žymūs prancūzai, anglai, vokiečiai, italai, belgai, olandai, airiai, švedai ir danai lankėsi Pavertgųjų Tautų Seimo posėdžiuose, darė svarius pareiškimus. Europos laisvė, sakė jie, yra nedaloma. Visa Europa ir vėl turi būti laisva ir apjungta, nes tai yra gyvybinis Europos ir laisvojo pasaulio interesas. Programinę kalbą pasakė Vokietijos Bundestago Užsienio Reikalų Komisijos pirmininkas dr. Kurt Georg Kiesinger. Buvo Europos solidarum

mo ir vieningumo manifestacijos dalyviai ir liudytojai.

Mūsų Seimo posėdžiai Strasburge vyko tuo metu, kai Maskva primygtinai perša viršūnių konferenciją ir kai netrukus Kopenhagoje turėjo rinktis Šiaurės Atlanto Pakto valstybių užsienio reikalų ministrai. Todėl ir mūsų Seimo darbų svarbią dalį sudarė tarptautinių politinių problemų, kiek jos yra susijusios su mūsų kraštų nepriklausomybės ir laisvės atstatymu, svarstymas. Lietuvos delegacijos vardu tuo darbotvarkės punktu kalbėjo min. E. Turauskas. Seimas priėmė atsisaukimą į laisvojo pasaulio tautas, pasiuntė telegramas Šiaurės Atlanto Pakto valstybių užsienio reikalų ministrams į Kopenhagą.

Kitas svarbus darbotvarkės punktas buvo sovietų kolonizmas. Išsamų raportą tuo klausimu pateikė Lietuvos delegacijos pirmininkas min. Sidzikauskas. Jo pranešimas susilaukė gražaus atgarsio ir didžiojo Europos spaudos.

Kadangi šie metai yra jubiliejiniai žmogaus Teisių Metai, tai mūsų Seimas pavaizdavo taip pat, kaip žauriai žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės yra okupanto mindžiojamos mūsų kraštuose.

Mūsų Seimas pakartojo taip pat šiandien okupuotų Centro ir Rytų Europos valstybių nusistatymą dalyvauti laisvoje ir ap

jungtoje Europoje, kuriai teisiškai ir politiniai pagrindai tiesiami Strasburge. Šiuo darbotvarkės punktu Lietuvos Delegacijos vardu kalbėjo Valteris Banaitis.

PET Seimas priėmė taip pat ir rezoliuciją Vengrijos klausimu, reikalaujančią Vengrijos ir kitų pavertgųjų kraštų klausimą svarstyti viršūnių konferencijoje, priversti Sovietų Sąjungą vykdyti Jungtinių Tautų nutarimus.

Gyvename rimtą politinį momentą. Vengrijos revoliucija, įvykiai Lenkijoje, neramumai visuose kituose sovietų pavertguose kraštuose akivaizdžiai parodė, kaip netikra yra okupanto padėtis ir kaip sunku, teisingiau negalima, yra užslopinti tautų laisvės troškimą. Sukūrusios savas nepriklausomas valstybes, dar taip neseniai džiaugusiosios laisvės palaima, mūsų tautos niekuomet nesutiks būti svetimų valdomos, būti kitų valstybių įnamių, sovietų kolonijos. Visokių būdais ir priemonėmis Maskva siekia įteisinti smurtą, įamžinti mūsų kraštų pavertimą. Tam tikslui jie nori panaudoti jų taip peršamą viršūnių konferenciją. Mūsų uždavinys atskleisti šią naują Kremliaus klastą, įspėti laisvąjį pasaulį. Turėdami tai galvoje, mes ir Strasburge pareiškėme, kad be laisvės nėra ir nebus saugumo ir kad pastovi ir teisinga taika Europoje tik tuomet galės būti įgyvendinta, kai sovietai pasitrauks iš jų okupuotų mūsų kraštų ir kai mūsų

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

Mūsų Pastogė, Australijos lietuvių laikraštis, atspaudė įdomų rašinį apie tenyksių lietuvių kūmąsi. Jį perspausdiname. Red.

Kiekvienam iš mūsų labai įdomu sužinoti, kada pirmasis lietuvis atvyko į Australiją. Ieškodami jų pėdsakų užtikiname įdomių atsitikimų. Eidami iš dabarties į senesnius laikus, pastebime, kad lietuvių pėdsakai praėjusių metų savarčioje sunkiai susekami. Prieš septyniasdešimt metų ne tremiamas, ne nuo karo audros vejamas, bet kitokio gyvenimo ieškodamas 1888 m. joniškietis Jurgis Seizys iš šikštonių kaimo, Joniškėlio parapijos, pustrėčio mėnesio išbuvęs kelionėje, pasiekė Naująją Zelandiją. Čia vertėsi ieškojimu miškuose gintaro, randa mums kumščio didumo, auginio avės ir, praturtėjęs, vedė vietinės maori genties vado dukterį. Po keturių metų, mirus žmonai, vyko Lietuvon atsižvelgti lietuviškos žmonos, bet iki Londono nuvykęs, buvo priverstas grįžti atgal.

kraštai ir vėl bus laisvi ir nepriklausomi.

PET Seimo Europos sesiją baigėme spaudos konferencija, į kurią atsilankė daug laisvojo pasaulio korespondentų.

Europos Tarybos Patariamasis Asamblėjos pirmininkas, Belgijos senatorius Dehousse, Europos Namuose Strasburge iškilmingai atidarė mūsų iš New Yorko atsižvelgtą bolševikinės vergijos 40 metų sukakties parodą. (Bus daugiau)

nes pamiršo savo pasą. Tik pasiuntė su savo motina ir seserėnu Jonu Šimoliūnu 1900 metais. Grižęs Naujojo Zelandijoje, vedė vietos anglę ir susilaukė kelių sūnų. Tremty atsidūręs prof. Šimoliūnas dar gavo laišką iš savo šimtamečio dėdės Jurgio Seizio. Būtų įdomu, kad kas iš mūsų tautiečių, gyvenančių Naujojo Zelandijoje, plačiau aprašytų apie Jurgio Seizio likimą ir jo šeimą.

Bronius Zumeris Lietuvių Enciklopedijos pirmame tome 452 psl. laiko pirmuoju kolonistu lietuvių Mickevičių, kilusių iš Daugų parapijos, išgyvenusių apie 35 metus Australijoje. Jis atvykęs Australijon 1880 metų pabaigoje, vadinas prieš 78 metus. Šie Br. Zumerio daviniai, patiekti Lietuvių Enciklopedijoje, nėra tikslūs.

Jonas Vanagas, Lobethalio Miesto Muzėjaus įkūrėjas, surinko žinias, kurios rodo, kad jau 1841 metais atvyko į Pietų Australiją, iš tuometinės Prūsijos valstybės, lietuvis Varno šeima: tėvai, sūnus ir dvi dukterys. Jie atplaukė Skjold laivu sykiu su 275 vokiečiais ir apsigyvenę Lobethalyje. Šiandien apie juos jo kelių pėdsakų nebeužtikinama, vien tik keleivių sąrašuose jie minimi. Greičiausia, kad Jono Vanago nurodytieji 1841 metai ir bus pirminė data, kada pirmasis lietuvis pasiekė Pietų Australiją. Tai įvyko prieš 117 metų.

Ieškant pirmojo lietuvių, apsigyvenusių Australijoje, pėdsakų, užtikau dar senesnių davinų. Antrojo Pasaulinio Karo audra ir raudonųjų žiaurumai ir perse

kiojimai atbloskė mus, 9909 lietuvių, į tolimiausią pasaulio kraštą, Australiją. Dėl persekiojimų ir žiaurumų, panašiai kaip ir mes, atsidūrė, rodos, pirmieji lietuviai Australijoje prieš 126 metus, t. y. 1832 metais. Nepaisėkus 1831 metų sukilimui Lietuvoje, sukilėliai buvo sumušti ir žiauriai persekiojami rusų caro kariuomenės ir žandarų. Dalis mūsų brolių sukilėlių, atsimusdami pasitraukę į Prūsiją (Vokietiją), kur buvo internuoti ir prūsų laivu Anglijon deportuoti. Iš čia lietuviai sukilėliai su lenkais ir kitų tautybių suimtaisiais buvo 1832 metais atgabenti į Australiją, į N. S. W. valstybę. Apie tai paliūdija įžymus Australijos tyrinėtojas lenkas Strzeleckis savo laiške, rašytame prancūzų kalba savo tautietei Adynai Turno iš Launcestono, Tasmanija. Šį klausimą nušviečia Wacław Slabczynski. Australijos tyrinėtojas Strzeleckis, būdamas artimuose draugiškuose santykiuose su generolu gubernatorium Gipsu, užtarė lietuvių ir lenkus, išlaisvino juos, ir net kai kuriuos pasirūpino grąžinti vėl į Europą. Šia proga tenka pastebėti, kad Strzeleckis turėjo artimų giminių Lietuvoje, nes kunigaikštis Liudas Radvilas buvo jo pusbrolis. Todėl aišku, kodėl jis ir lietuviams išrūpino pas gubernatorių smulkų privilegijų, kurios palengvino mūsų brolių žiaurios tremties dienas, atsidūrusių taip toli nuo savo tėvynės. Mūsų kaimyninės tautos mokslininkas — Povilas Edmundas Strzeleckis atliko įžymius tyrimus Gipslande, Tasmanijoje, atrado ir aprašė kalną Kosciuszko, aukščiausią Australijoje. Jis buvo ne vien žymus kaip tyrinėtojas, bet ir kilnios sielos žmogus, ištiesdamas pagalbos ranką sunkioje būklėje esantiems mūsų tautiečiams.

Sunku pasakyti šiandien, kiek mūsų brolių iš anos tremties pasiliko Australijoje ir kiek grįžo atgal Europon. Šiam klausimui išaiškinti reikalinga ilgesnių studijų. Šaltiniai lengviau prieinami sidnėjiskiams. Šiandien yra aišku, kad į NSW valstybę lietuviai pateko devyniais metais anksčiau kaip į Pietų Australiją, t. y. prieš 126 metus. Gal ir bus 1831-ju metų sukilėliai, patekusių į tremtin, pirmaisiais lietuviais atvykusiais į Australiją, į NSW valstybę.

A. Krausas

Vaidas iš Tautinio Kongreso atidarymo iškilnių. Iš kairės p. Gustaičiai, A. Rimydis, J. Brazinskas, S. Santvaras, p. Noakaitė, E. Noakas ir kt.

P A S A K A

BALYS GRAZULIS

Vienų metų kovo mėnesio tryliktoją dieną kino filmų žvaigždės Rita Maru įgaliotinė sukvietė spaudos atstovus į filmų bendrovės raštinę. Susirinkusieji korespondentai, laukdami gražuolės Rita Maru, klegėjo, juokavo ir spėjo, kokį reklamos triuką ji bus sugalvojusi šį kartą. Ir nei vienas net nenujautė, jog po kelių minučių šiame kambaryje Ritos Maru pareiškimas sprogs, lyg hidrogeno bomba.

Rita Maru įplaukė į kambarį lydimą gausaus būrio filmų bendrovės didžiūnų. Įėjo lyg karalaitė su svita. Žinome, kokios gražios, turtingos ir gudrios yra karalaitės pasakose, tačiau net jos, nei viena iš jų, negalėtų lygintis su filmų karalaitė Rita Maru. Pasakų karalaitės grožis aprašytas, o Ritos Maru nei aprašyti, nei apsaityti dar niekas neįstengė. Vien skaitlinėmis bandė ją apfarti: ūgis — 5.7; figūra — 37 — 21 — 35.

Karalaitė įėjo, ir visi nušėiuvo. Kvapą užgniauzė laukė, ką ji pasakys.

— Ponai, — Giaccondos lūpomis šypso-damosi, pradėjo Rita Maru, — aš nutariau ištekti.

— Ištekti. Kas tas laimingasis? — klausė korespondentai visi kartu.

— Tekėsiu už bet kurio vyro, kuris atspės mano užduotą mįslę. — atsakė Rita Maru.

Šis pareiškimas atėmė žadą ir korespondentams ir karalaitės svitai. Priblokšti, žado netekę žiūrėjo į ją. Po kojomis lingavo grin-

dys, kambarys siūbavo, ausyse užė ir neapsakomas karštis degino.

Degino ir plėtėsi. Iš lūpų į lūpas, radijo bangomis skriejo aplink visą žemę. Plėtėsi ir svaigino, degino. Žemė prakaitavo, duso.

Kitą dieną, priešpiečiaus, ponas Goldas atvažiavo į darbą. Išlipęs iš automobilio, jis kurį laiką stovėjo ant šaligatvio, į didžiulį pastatą žiūrėdamas. Virš plėčių, stiklinių durų žvilgėjo paauskuotos raidės: **Gold — Martin**. Daugiau nieko. O visas miestas žinojo, jog tai firmos vardas, diktuojančios miesto madas. Ir namų vitrinose kalbėjo garsiau už aukso raides. Puošnėmis suknėmis apvilkti manekenai traukė praevinių akis, nebyliomis lūpomis kvietė užėti.

Pastoviniavęs, nužvelgęs vitrinas, ponas Goldas pakelta galva, kaip pridera ponui Goldui, įėjo į vidų.

Krautuveje pirkėjų tebuvo vos keletas, nes turtingai ponai, kuriai firma tarnavo, dar buvo ankstyvas rytas. Pardavėjos stovniavo, būrelis susispietę, ir susijaudinusios klegėjo.

Niekieno nepastebėtas ponas Goldas priėjo prie būrelio pardavėjų, užstojusį taką į sijonų skyrių. Stovėjo ir klausėsi.

— Visą naktį negalėjau užmigti! — plonu balseliu rėkė liesa blondinė. — Taip romantiška!

— Tik Rita Maru galėjo tai sugalvoti. Niekas kitas! — žavėjosi šlakuota raudon-

plaukė.

— Nebūkit tokios naivios, reklama — ir daugiau nieko! Aš žinau... — prieštara-vo apydrėti šatenė.

— Tik ne tai, tik ne tai! — šoko blondinė. — Kas nežino Ritos Maru!

Ritai Maru viskas galima. O pabandykit jį paskelbti, — kirtosi šatenė. — Žmonės pirštais užbadytų!

— Už ką? Juk taip gražu! — žavėjosi šlakuotoji.

— Dėl to, kad tu ne Rita Maru. Ne tokia graži...

Išsėidusi šlakuotoji staiga pasisuko drėbti viešai nevartojamą žodį. Prasizijo — ir sustingo. Tik po valandėlės išspaudė:

— Ponas Gold...

— Lašas rytas, ponas Gold! — sušuko visas būrys ir iškriko lyg vilko užpultos avys.

Kiek toliau, už naktinių marškinių kaboklos, kita grupė apkalbinėjo Ritą Maru.

— Sako, kad ji buvo ištekęsi jau penkis kartus, — girdėjosi sunkaus tono altas.

— Netiesa, tik tris kartus! — pataisė cypiantis sopranas.

— Negali būti! Laikraštis rašo, kad dar nei karto nebuvo ištekęsi, — grynė lyrinis sopranas.

— Gal ir nebuvo, užtat meilužių šimtą turėjo! — drožė dramatinis sopranas.

— Aš netikiu, Rita Maru netokia, kaip visos. Ar nematėte jos filme Akklasis pasimatymas? Tokia jaunutė, taip nekalta atrodė...

Ponas Goldas neįskentė:

— Aš jums moku, kad reklamautumėt firmą Gold ir Martin, ne Rita Maru!

Jo kimus bosas perkūnu sugriaudė salėje. Merginų pokalbis staiga nutrūko. Tik

sušlamėjo, sušiugždėjo ir nutilo. Tik gorsetų skyriaus kėsininkė griautinio nenugirdo. Ji vis tebežiūrėjo į laikraštį užsimiršusi, užsisvajojusi. Priėjęs pre jos, ponas Goldas griebė už laikraščio, ištraukė jai iš panosės ir net į ją nepažvelgęs pakėlė laikraštį prie akių.

Pirmame puslapyje, per visą plotį, didžiulės raidės skelbė: **Rita Maru paskelbė varžytynės dėl savo rankos**. Žemiau, kiek mažesnėmis raidėmis: **Filmų žvaigždė nori paversti pasaką gyvenimu**. Ir po antrašė, per pusę puslapio, šypsojosi ji pati — jos didenybė Rita Maru.

Ponas Goldas šią nuostabią žinią girdėjo vakar per televiziją ir šią fotografiją matė laikraštyje per pusryčius, bet ir vėl perskaitė antrašė ir ilgai žiūrėjo į Ritą Maru.

Prie lifto užliko firmos teisinio patarėjo padėjėjas, laikantį lifto aptarnautojos ranką.

— Aš visada sakiau, kad Angelės rankos gražesnės, negu Ritos Maru, — nusikvatojo ponas Goldas.

Ažuodu jaunuoliai paraudo, lyg per veidą trenkti.

— O, žinoma! Kitaip juk į jas nežiūrėčiau, — atsipekėjęs šypsojosi advokatas Jonas Danovan.

O liftininkė šoko prie darbo.

— Labas rytas! Į ketvirtą aukštą, ponas Gold?

Keldamasis liftu ponas Goldas įžliai mergaitę apžiūrėjo. Matė, kaip ji po jo žvilgsniu kankina, kankinasi, ir jautė pasitenkinimą. Žiūrėjo į ją ir nieko nesakė. Tik išeidamas iš lifto paklausė:

— Ar vestuvėms dieną jau paskyrė?

— Dar ne, ponas Gold. Kada nors va-

sarą... — atsakė, duris uždarydama, mergaitė.

Kiekvieną kartą, keldama liftu poną Goldą, Angelė jautėsi, lyg į liūto narvą įmesta. Visokų blogų kalbų apie jį girdėjo. Bet ne tos kalbos — jis pats buvo jai bjaurus, lyg šliužas.

Iš tikro ponas Goldas nebuvo toks bjaurus, kaip Angelė atrodė. Kas, kad neaukštas ir storokas. Kiti jo amžiaus vyrai didesnius pilvus nešioja. Veido bruožai buvo pakenčiami. Tik storokos lūpos ir kumpa nosis kiek gadino. Ne tiek gadino, kiek rodė jį tam tikros rasės atstovu esant. Ne, ponas Goldas nebuvo bjaurus. Pagai savo amžių atrodė net labai gerai. Jei ne plati plikė, net neįspėtum, kad jau šeštą dešimtį pradėjo. Svarbiausia — jis buvo ponas Goldas, o tai daugiau reikė, negu jaunystė ir grožis.

Poštai jau buvo ant stalo, bet ponas Goldas nesiskubino jo peržiūrėti. Užsirukė cigarą ir atsišlojęs fotelyje galvojo. Šiaip jau moterys jo galvos per daug nekvaršino — galėjo turėti kokią norėjo ir kada norėjo — tačiau šį rytą jis galvojo ir krintosi. Kokia nauda būtų ponui Goldui, jeigu Ritos Maru pamintų negali. Jeigu kiekvienas kvailys lygus ponui Goldui. Pati Rita Maru jam mažai rūpėjo, bet jos vardas ramybės nedavė. Kokia reklama būtų firmai — Dovydas Goldas ir Rita Maru!

Jo mintis nutraukė telefonas. Sekretorė klausė, ar jis galėtų priimti Johansoną. Ar galėtų? Reikėjo priimti. Johansonas buvo firmos reklamos skyriaus vedėjas, o firma ruošė pavasario madų parodai. Pagaliau, ponas Goldas buvo biznierių. Ir Rita Maru jam buvo biznis.

(Bus daugiau)

CleveChecks
SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS
REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!
The Cleveland Trust Company
65 CONVENIENT BANKING OFFICES
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

GERESNI NAMU STATYTOJAI
VISUOMET ĮSTATO
MONCRIEF šildymą ir oro vėsinimą
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, OHIO

Dvylika metų mūsų benamės prozos (1945-1957)

RAŠYTOJAS TIKI SAVO ŽODŽIO
GYVASTIM IR ATEITIM

HENRIKAS NAGYS

6. Dabar norėtume grįžti prie vienos iš kardinalinių mūsų dabartinės prozos tariamų problemų. Sakoma tariamų, nes tik mūsų, deja, dar tokie ginčai laikomi svarbiais ir, svarbiausia, literatūriniais.

Tai idėjos ir įforminimo santykis prozoje. Kad turinys iš esmės literatūrinio kūrinio nepadarą nei blogu, nei geru — yra aksioma. Tiesa, nevisiem. Bet šių žmonių niekad ir neįtikins, nes jie atsineša į kiekvieną gyvenimo reiškinį savo (tiesą sakant, net ne savo, bet kitų gamintą) mastelį ir juo viską matuoja. Taigi, ir literatūra.

Idėja yra rašytojo laisvės arba vergijos kriterijus: jei rašytojas turi rašyti taip, o ne kitaip, kad įtikytų tam tikroms institucijoms arba grupėms, jis yra garbiakalbis, taigi negyva mašina. Todėl tad didaktika, tiesi ir plaktiška, žudo literatūrą, kaip ir kiekvieną meną. Literatūra tapusi didaktikos tarnaitė nebėra verta savo laisvos žmogaus sielos kūrybinio vardo. Kiekviena nelaisvė yra ir buvo viena iš kultūros giljotinu.

Jei kada mūsų išeivijos, tokios, kokią ją šiandien matome, literatūra mirs, pirmąjį peilį jai bus įsmeigę kaip fikčiai tie moralistai ir ideologai bei pasaulėžiūrininkai (taipogi vadovaujantys juokdariai), kurie nebeat-skyrė meno nuo politikos, religijos, visuomeninių ir tautinių uždavinių etc.

Taip tad, kalbėdami apie sekanciją grupė mūsų prozaikų, mes norėtume parodyti tezinio realizmo pavyzdžių.

Tokį atstovavo Vytautas Alant, šiaip jau žurnalistas, bet gana gyvos ir sąmojingos prozos atstovas ("Ant siūbuojančios žemės", "Svetimos pagairės" 1954; Lietuvoje išleista: "Artisto širdis" ir "Tarp penkių ir septynių" bei dramos), savo romane "Pragaro pošvaistės" (1951). Ne pati autoriaus idėja apie grįžimą senojo lietuvių religijon yra kuria nors prasme mums neliteratūrinė, bet tasai metodas, kuriuo autorius ją perduoda skaitytojams. Tiesioginis monologavimas turi būti nepaprastai gerai įformintas, kad jį galėtume vertinti kaip beletristinę kūrybą. Šiaip jau tai tėra prakalbos, taigi nebe grožinės literatūros sritis.

Tą patį būtų galima pasakyti ir apie Vincą Ramoną "Kryžius", nors tik dalinai. Čia autorius yra gebėjęs savo personažus, didelę dalimi, išlaikyti gyvais literatūrinio veikalo nariais, bet jo tezių vatiekimas vietomis gerokai primena jau mūsų minėtą ankstyvesnįjį romaną, kur idėja buvo kitokia, bet panašiai kietai ir didaktiškai kalama į skaitytojo sąmonę.

Liudas Dovydasas, "Per Klausučių ūytėlę" rašydamas, taip pat labai dažnai tam svarbiame grožinės prozos reikalavimui nusizengia, pamiršdamas meninio kūrinio tikrovės reikalavimus, kurie nieko bendro neturi su pasaulėžiūriniais tiesioginiais ginčais arba rivalizacija. Liūdai jau nuteikia Jurgis Gliudai, labai įnoringai ir ryškiai pataikaudamas konkursų organizatoriams bei jūry komisijoms, kreipdamas meninę tikrovę ("Oro pro nobis", "Raidžių pasėliai") pagėdaujama utilitaristine kryptimi. Kaip žinia, daugumas tezinio realizmo atstovų liko Lietuvoje, nes jų samprata (socialistinis realizmas) atitiko valdžios arba okupanto, tariamai, literatūrinei teorijai. Šios grupės atstovų išeivijoje neturime, ir jų, tiesą sakant, nelabai tepasigendame.

Toks tad trumpas žvilgsnis į mūsų dvylikos metų prozą išeivijoje. Primygtinai nesistengėme nurodyti klystkelių ir tik re-

tai tepažymėjome, galerijose pradefiliuojančias, kaukes, bet, manome, akylus stebėtojas bus juos ir jas įžiūrėjęs.

Lyginant su nepriklausomybės metu, tikra to žodžio prasme, klestėjusia lietuviška proza, pastebime, jog ji nėra nei tokia gausi, nei jaunųjų ateivių jon taip gausu. Tačiau susumuojant čia minėtą kūrybą, galime tvirtinti, jog pats lietuvis rašytojas dar nėra kapituliavęs: jis tebėra jaučia tikrosios kūrybos pulsą ir gyvai, dažnai netgi jaunatviškai, kuria ir išlaiko mūsų prozos tęstinumą. Kaip ilgai — priklausys nuo daugelio apyptovų. Jos anaipso nėra taip periferinė ir nesvarbi, kaip kai kam, iš šalies, gali atrodyti.

Todėl baigdami ir norėtume aptarti pačią mūsų išeivijos literatūrinio gyvenimo atmosferą, taigi (tas taip dažnai minėtas ir numinėtas) kūrybines sąlygas, kurios neišvengiamai įtakoja ir įtakos mūsų rašytojų (taigi ir prozaikų) tolimesni pasireiškimai ir pačią mūsų išeivijos literatūrinę ateitį. Tiesa, jos nei padaro, nei sugriaua tikrus kūrėjus, bet — labai dažnu atveju — gali priliesti tiek kartėlio, kad rašto žmogus apsispręs verčiau tyti, nei būti nuolat maltretuojamu ir žeminamu.

Apvertkina mūsų kritikos situacija čia, neabejotinai, vaidina svarbų vaidmenį. Jeigu mūsų periodinių leidinių redakcijos laiku nepabus ir nepradės vertinti literatūros taip, kaip ji privalo būti vertinama kultūringų bendruomenių, jeigu superlatyvai, panegirikos ir diletantiški patapšnojimai bei kitokios abejotinos vertės kurtuazinės manieros tebebus, kaip bujusios, jeigu literatūra tebebus naikinama ir niekinama įvairiausiais (tik ne literatūriniais) pretekstais, — tai mūsų raštui bus nelengva išsilaikyti tokioje užnuodytoje erdvėje, o apie betkokį augimą negalės būti iš viso kalbama.

Priklausys ir nuo skaitytojo toji lietuviško kūrybinio žodžio ateitis. Jeigu tokiu pat greičiu kris skaitytojų skaičiai ir knygų tiražai, o mūsų rimtosios leidyklos riedės į neišvengiamą bankrotą, tai vieną dieną mūsų prozos tęstinumas bus paliktas nevaisingai diletantų malonei, kurie, žinoma, gamins, kaip gaminę savo prekę, tik vandeninių recenzentų tevinamą grožinės literatūros vardą.

Priklausys mūsų žodžio ateitis ir nuo pačių rašytojų. Turime galvoj, jų organizacija. Čia tariaime viešą ir bekompromisinį kaltinimą Lietuvii Rašytojų Draugijos dabartiniam pirmininkui, ne tik įsikūrusiam beveik di-nastijos teise, bet ir (paskutinės — tačiau ne vienintelės! — literatūrinės premijos bankroto akivaizdą) nepajėgusiam arba nenorėjusiam apginti rašytojo lais-

vės prieš asmeniškumus, institucijų terorą, užkulines machinacijas ir toleravusiam visokeriopą pačios draugijos ir jos narių pažeminimą. Pelėsių kvapas ir impotencija neturėtų rasti vietos gyvam rašytojų organizacijos organizme. Atlaidžiu šypsniu ir konformisto "ką čia dabar padarysi" nužudysime savo žodį greičiau, nei liūdinausi pranašai mums pranašavo.

Yra laikas (tai turėjo būti padaryta bent penketą metų anksčiau) baigti šią nevykusią Rašytojų Draugijos vadovavimo komediją arba kurti kitą, tokio vardo vertą, rašytojų vienatę, kuris galės apsieiti be "savų" ir "nesavų" rūšiavimo, šeimyniškų plepalų, insinuacijų, balsavimo "įtakojimų" bei kitų panašių nuosavo kiemo ir virtuvės akcijų. Negalima gi komedijos dekoracijų fone toleruoti rašytojų laisvės, gerą vardo ir pačios literatūros egzistencijos!

Būtų galima ir daugiau dar paminėti dėmių ir skaudulių, bet užteks pačių atkakliausių ir pikčiausių išvardinimo.

Nežiūrint visos tamsos, mes tikime savo žodžio gyvastimi ir ateitimi. Juk beveik visi prozaikai, kūrę jau Lietuvoje, čia palapsniui stiprėjo ir jų naujieji kūriniai buvo kokybiškai svaresni. Tai geras ir šviesus reiškinys, vertas dėmesio tų, kurie skelbiasi kovoją už lietuviško kūrybinio žodžio egzistenciją.

Nenuginčijamas, faktas taip pat, kad lietuvių beletristika gali lenktyniauti internacionalinėj

CHICAGO

AKADEMINIS SAMBORIS IR KORP! NEO LITHUANIA
CHICAGOJ RUOSIA IŠKYLA

Išaušęs pavasaris ritisai vasa-

arenoj, jei tik jai bus suteiktos galimybės. Todėl tiems, kurie didžiuojasi svetimom kalbom parašytų kūrinių pranašumu prieš savuosius, galime priminti: nebūkime neteisūs ir apkurę savam žemės balsui, nes gailėsime, jo negirdėję, kai reikės kalbėti nekrologus.

Proza charakteringai, palengva išeivijoje persvėrė mūsų poeziją ir atstovų, ir kūrinių skaičiumi. Taigi, proza šiandien, kaip dar niekad, yra gyvojo literatūrinio kontakto, tarpe skaitytojo ir rašančiojo, mediumas. Poetai dabar kalta tikrai keletai šimtų, prozaikai — keliems tūkstantiams. Beletristų uždaviniai ir pašaukimas, tokiu būdu, įgauna gilesnės reikšmės ir platesnės perspektyvos. Iš aptarto dvylikos metų laikotarpio matome, kad mūsų prozaikai tai suprato, įvertino ir skaitytojai neapvylo.

Tikėkime, kad ir skaitytojas kūrėjo neapvils.

Kai matysime lietuvišką knygą ant knygyno stalų, laukiančią mūsų, prisiminkime Martyną Mažvydą ir jo prastą žodį, kuris kadaise, balanos nušviestojo ūkanų gadyne, kalbėjo mūsų tėvų tėvams: "Broliai ir Seserys! Imkit mane ir skaitykit..." (Pabaiga)

ron. Jauna ir vešli žaluma vilioja kiekvieną. Taip ir norisi iš-trukti iš miesto dūmų ir dulkių. Atėjus savaitgaliui taip ir traukia į gamtą — į iškylą.

Jau susidarė lyg ir tradicija, — Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoj kasmet ruošia smagią iškylą į gamtą. Šiemet tokią iškylą Sambūris ruošia drauge su Korp! Neo Lithuanian.

Iškyla įvyks šių metų birželio mėn. 22 d. (sekmadienį); vieta labai graži ir patogė. — Chicago Heligts "Sauk Trail Woods South" aikštėje (ten, kur pernai buvo). Esant blogam orui iškyla vyksta (ten pat) tam reikalui pritaikytoje pastogėje.

Iškylų vietoje yra specialios krosnys, bus galima daug ką išsikepti. Veiks ir bufetas. Šokių grosmas akordeonas. Bus dainuojama gražios, nuotaikingos lietuviškos dainos.

Minėtų organizacijų nariai ir mūsų malonūs svečiai prašomi iš anksto rezervuoti birželio 22 d. mūsų smagią iškylą. Visų laukiamo atvykstant!

J. Dauparas

DETROIT

DALYVAUKIME BAISIOJO
BIRŽELIO MINEJIME

Pabaltijo tautų komitetas, kuriam šimet vadovauja latviai, rengia baltųjų trėmimų minėjimą birželio 15 d. Tarptautiniam institute (111 E. Kirby St.). Pagrindiniu kalbėtoju bus JAV Kongreso narys, T. M. Machrowicz. Taipgi dalyvaus Detroito miesto tarybos pirmininkė, ponė Mary Beck, gubernatoriaus atstovas ir amerikiečių žurnalistas. Meninėje programoje, kurią atliks visų trijų tautų pajėgos, iš lietuvių pasirodys šv. Antano parapijos choras, vadovaujamas Alberto Mateikos. Prieš ir po minėjimo bus dokumentinės trėmimų medžiagos, nuotraukų ir kitokių su trėmimais surištų eksponatų paroda. Minėjimo pradžia — 4 val. po pietų. Paroda bus atidaryta nuo 2 iki 10 val. vakaro.

Nuo birželio 13 d. iki 20 d. prie senosios Detroito rotušės bus iškabintos, iki pusės stiebo nuleistos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinės vėliavos. Gi Windsor C. B. E. radijo stotis šeštadienį, birželio 14 d. 4 val. po pietų duos šiai septynioliktai trėmimų sukakčiai paminėti skirtą programą. C. B. E. banga — 1550.

Nereikia nė aiškinti, kad dalyvavimas trėmimų minėjime yra mūsų būtina pareiga, nes ši vieša pabaltiečių demonstracija yra vienas iš nedaugelio mums likusių ginklų kovai prieš bolševizmo tironiją vesti. Parodykime amerikiečių visuomenei, kad bolševikinių žiaurumų nepamiršome ir nerezignuojame. Būtinai įminėjimą ateikime! Salė vėsina-ma.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdyba

GREENBUSH, Mass

Teko aplankyti senųjų lietuvių šėlną Petro ir Bronislavos Šeškutės-Jakubėnų, gyven. 40

Country Way, Greenbush, Mass. Išsikalbėjus paaiškėjo, kad Petras Jakubėnas į JAV yra atvykęs iš Lietuvos 1913 m. Jau 1914 m. matome jį Lietuvių Bal-so pašalpinę Draugijoj sekretoriumi. Jis įsirašo į SLA ir kt. lietuviškas organizacijas. Pradžioje dirba įvairiose įmonėse, vėliau atidaro So. Bostone mėsinę, restoranus — tavernas: So. Bostone, Roslindale, Bridgewater, Cape Cod ir dabar turi įvairių gerimų ir maisto produktų parduotuvę, Greenbush, Mass.

Jo žmona Bronė irgi priklauso: Dorchester Moterų Klubui, Sandaros 7 kp. ir šv. Petro (So. Bostone) parapijos Moterų Klubui.

Jakubėnai išaugino sūnų Algirdą, kuris vedęs lietuvaite, turi 2 dukteris, gaila, kad su jomis jau negalima susikalbėti lietuviškai. Ši šeima šiandien skaito, kad jų turtais siekia nemažiau 150,000 dolerių vertės. Tiesa, krautuvės įrengimai tikrai moderniški ir tvarka pavyzdinga.

J. V.

DĖKOJAME
DIRVOS
RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Radžiūnas J., Kenosha	\$2.00
Smagrauskas A., Dearborn	2.00
Dirda P., Chicago	2.00
Vitkus V., Rochester	1.00
Sermukšnis J., Baltimore	1.00
Babickas P., Worcester	2.00
Paršeliūnas J., Toronto	2.00
Kazakas P., Hartford	1.00
Gruzdis V., Cleveland	5.00
Sakalauskas V., Los Angeles	1.00
Jaras P., Baltimore	1.00
Zablockas A., Detroit	2.00
Abraitis J., Cleveland	2.00
Kasperavičius A., New Haven	2.00
Miliauskas A., Eastlake	4.00
Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.	

PUSIAU SLAPTAI...

KAZIN, AR TAI NEBES PASIGYRIMAS?

Santariečių leidiny "Žvilgsniai" randame tokią žinią: "Į J. A. V. Lietuvių Bendruomenės Tarybą išrinkti sekantys santariečiai:

Valdas Adamkavičius, Santaros pirmūnė.
Juozas Bačiūnas, Santaros Garbės Narys.
E. Devenienė, Santaros Garbės Nariė".

VASARVIETĖ
"BANGA"
CAPE COD

Great March Rd., Centerville, Mass., siūlo kambarius ir kabinas vasaros atostogoms praleisti. Šilta Golfo srovė, pušų kvapas, lietuviški valgiai ir rami vietovė Jums suteiks tikrą poilsį.

Adresas: P. O. 307, Centerville, Mass., "Banga". Iki birželio 20 d. prašau kreiptis: Alisa Pakšteinė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass., telef. AV 2-8046.

PASALIO LIETUVIŲ ŽINYNAS
(Lithuanian World Directory),
PARUOSTAS ANICETO SIMUČIO

Tai didžiausias informacijų šaltinis apie Lietuvą ir lietuvių koks bet kada buvo išleistas lietuvių ir anglų kalbomis vienoje knygoje. Šis 454 puslapių veikalas yra pilnas informacijų apie Lietuvą, lietuvių kalbą, meną, literatūrą, muziką, sovietų okupaciją, deportacijas ir t. t. Jame surašyti keli tūkstantai lietuvių kultūrininkų, laisvųjų profesijų narių, bižnierių, parapijų, klubų, organizacijų, radijo valandų ir t. t. Stambus iliustruotas angliskais skyrius, liuksusinis popieris, kieti viršeliai. Kaina — \$6.50. Tai kiekvienas lietuviui visuomenininkui reikalinga knyga. Nepaprastai puiki dovana tiek lietuviams, tiek lietuvių draugams kitataučiams. Reikalaukite pas platintojus, arba užsakymus siųskite: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 St., New York 24, N. Y.

SCOTTS

7036 SUPERIOR
AVENUE

Didžioji atidarymo šventė

VELTUI!

SIE VERTINGI PRIZAI DUODAMI

Columbia High Fidelity Console Phonograph plus 10 LP Albums of Top Tun Records; 2 G. E. Electric Clocks; Bissel Rug Shampoo Master; Parker Pen and Pencil Set; Travel Clock; Swivel TV Chair; Glass Punch Bowl Set; Toastmaster Toaster; G. E. Steam Iron; plus some extra surprise gifts. Lankydamas mūsų krautuvę, paimk nemokama bilietą. Traukimai vyks penktadienį 4 ir 8 v. v. ir šeštadienį 4 val. BŪK MŪSŲ KRAUTUVĖJE AUKSČIAU PAMINĖTU LAIKU!

ATSIVĖSK VAIKUS PAMATYTI PENNY
Capt. Penny atvyks mūsų krautuvėn ketvirtadienį tarp 7-30 ir 9 val. susitikti su šios apylinkės mažaisiais draugais.

FREE ORANGE CRUSH...

FREE BALLOONS...

FREE SUCKERS

NEMOKAMA AUKSINE
ŽUVELĖ

Pirmiems 500 klientų, aplankiusių mūsų krautuvę ketvirtadienį, mes duosime po nemokamą auksinę žuvelę.

6 colių apvada ant
apatinukų

57c

Šešių colių nylono juostelėmis apvėžioti šie nyloniukai tricot apatinukai — maži, vidutiniai ir dideli. Verti mažiausiai 98 c.

Vyriški trumpom rankovėm
sportiniai marškiniai

2 už 5.50

Paprastai 3.98. Mesh ir Oxford Cloth audiniai. Trumpos rankovės. Gerai stovinti apikaklė. Ne-reikalinga lyginimo. Skalbi ir nešioj.

Alumininės lauko kėdės

2 už \$7

Patvarios ir lengvos. Alumininiai rėmai su sarko dugnu ne-bijo oro atmainų. Sulankstomos.

Pirmos rūšies Nylono
kojinės

57c

Be siūlės, pirmos rūšies sheer nylono kojines, turinčias išvaiz-lą ir savybes daug brangesnių markių. Prisipirk dabar.

Vaikų marškiniai

3 už \$1

Berniukams ir mergaitėms. Daugelis nereikalingi lyginimo. Boxer stiliaus su ištemptančia krūtine. Kitur parduodami po 49 c.

NEMOKAMA KANARĖLĖ

Kiekvienam klientui, kuris pirsks narvelį mūsų krautuvėje šio iš-pardavimo metu, mes nemoka-mai duosime kanarėlę.

Moteriškos kelnaitės

3 už 77c

Trietot kelnaitės su elastingu juosmeniu — mažos, vidutinės ir didelės. Reg. parduodamos po 59 c.

CLEVELAND APYLINKĖSE

Naujojo Lietuvos Parapijos veikiančios Sv. Kazimiero, vardo lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas

Ivyks birželio 22 d. Mokiniai organizuoti dalyvaus 10 val. pamaldose, po to salėje atliks užbaigimo programėlę. Po programos bus premijų įteikimas didžiausia pažangą padariusiems mokiniams. Tėvų komitetas ruošia mokiniams vaišes.

Visi Clevelando, ypač Naujosios Parapijos ribose gyvenantieji lietuviai, nuosirdžiai kviečiami dalyvauti.

Būtų labai džiugu, jei lietuviškų organizacijų vadovai ar jų atstovai galėtų šiose iškilmėse dalyvauti, stebėti mūsų pirmųjų metų darbo vaisius ir savo dalyvavimu bent moraliai paremti savo organizacijų būsimuosius narius, bręstančius patriotinėje dvasioje.

Tragingųjų Birželio įvykių minėjimas Clevelande

Rengia pabaltiečiai kartu — lietuviai, latviai ir estai, 1958 m. birželio mėn. 15 d. (sekmadienį):

Iškilmingas pamaldos Katedroje 11 val. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti pamaldose su vėliavomis. Visi, kas turi mašinas, birželio 15 d. 10 val. atvyksta prie lietuvių kultūrinio darželio (kalne, gatvėje), kur apsirūpinę tautinėmis vėliavėmis, mašinų kolona Superior gatve vyksta į Katedros aikštę.

Iškilmingas minėjimas Engineering Building salėje 5 val. po pietų. Į minėjimą pakviesti senatoriai, kongresmanai, valdžios ir spaudos atstovai.

Meninę programą išpildys lietuvių, latvių ir estų menininkai. Lietuvių meninę programą atliks Čiurlionio ansamblis, vadov. muziko Alf. Mikulskio ir solistė Aldona Stempužienė.

Atlikime pareigą — visi dalyvaukime Tragingųjų Birželinį minėjime.

Po sunkios ligos mirė Adolfas Bironas,

buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Mirė birželio 8 d. 4 val. ryto, dukters M. Premeneckienės namuose. Palaidotas Clevelande, birželio 11 d. Kalvarijos kapinėse.

IS Vaidilos teatro veiklos

LB Clevelando Teatras "Vaidila" stipriai ruošiasi premijuoto veikalui "Penki stulpai turgaus aikštėje" pastatymui. Veikalo autorius Algirdas Landsbergis. Pastatymas-režisūra, akt. Petro Maželio. Premjera įvyks š. m. lapkričio mėn. 15 d. Kitos lietuvių kolonijos, norinčios šį veikalą matyti pas save, prašomos iš anksto tartis su teatro administratorium akt. Igu Gataučiu — 1269 Carlyon, Cleveland, Ohio. Tel. MU 1-5378.

Paralėliai minėtam veikalui, teatre skubiai vykdomi parengiamieji darbai ir kitiems pastatymams: Emilio Skujenieko komedija "Dirigentas" ir Mykolo Venclausko pasaka "Užburtoji Dūdele". Šio jaunimui skiriamas veikalas dalyvių skaičius yra gan didelis — apie 25 asmenys. Teatrui trūksta jaunų pajėgų. Jaunuolės-jaunuoliai, iki 15 m. amžiaus, turį palinkimą šokiui, dainai ir jaučią sugebėjimą bei norą scenos darbui, kviečiami pasirūpinti tėvų sutikimu ir registruotis pas akt. Zigmą Pecku — 1344 E. 68 St. Tel. UT 1-5793.

V. Gulbinaitė ir A. Nauraitė gegužės mėn. 29 d. baigė Brunswick High School.

Vida Gulbinaitė buvo baigiamosios klasės valdyboje viceprezidentės pareigose. Mokslo dalykuose lenktyniavo su pirmaisiais mokiniais, mokyklą baigė septintąją ir atžymėta kaip honor student per visus 4 High School metus.

Adelė Nauraitė buvo aktyvi mokyklos pramoginėje programa

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMO PROGRAMA

Birželio 14 d. nuo 9:05 iki 10 val. vakaro programa per WHK radijo stotį.

Birželio 15 d. 11 val. — pamaldos Šv. Jono Katedroje, kampas Superior ir East 9 gatvės. Pamaldų metu giedos Čiurlionio ansamblis.

Birželio 15 d. 5 val. — iškilmingas minėjimas Engineers Auditorijoje — kampas St. Clair ir Ontario gatvių.

Kalbės Federalinis Teisėjas C. Connell.

Meninę programą atlieka Čiurlionio Ansamblis, vadov. muz. Alf. Mikulskio ir solistė Aldona Stempužienė; latvių ir estų menininkai.

DALYVAUKIME VISI!

moje ir per visus 4 metus buvo Brunswick High School majorite.

V. Gulbinaitės baigimo akto iškilmėse dalyvavo jos teta Teofilė Norkienė iš New Yorko.

Benigna Balsytė, Dalė Benokraitytė, Roma Yasiukynaitė, Nijolė Jankutė, Algirdas Garlauskas, Cornelijus Karalius ir Algis Modestavičius

birželio mėn. 9 d. vykusiose iškilmėse gavo East High School mokyklos baigimo diplomus.

Jonas Alekna

ilgametis Dirvos bičiulis, sunkiau susirgęs buvo paguldytas į ligoninę. Šią savaitę jau tikisi grįžti į namus.

Ingrida Stasaitė ir Audronė Gelaitė,

Dirvos jaunimo skyriaus redaktorės, birželio mėn. 10 d. gavo Villa Angela Academy baigimo diplomus.

Kazys Oželis,

operos režisiorius, atvyksta iš Chicago į Clevelandą šį šeštadienį, birželio mėn. 14 d., Fausto operos pastatymo dekoracijų reikalais.

Operos spektaklis įvyks rugsėjo 13 d. Masonic Auditorium.

Nijolė Sabataitytė

birželio mėn. Notre Dame Akademijoje (Putnam, Conn.) gavo gimnazijos baigimo diplomą.

Audronė Alkaitytė, Aldona Balčiūnaitė, Dana Striugaitė, Irena Švarcaitė, Joana Sukarevičiūtė ir Vida Titaitė

birželio mėn. 8 d. vykusiose iškilmėse Notre Dame Academy gavo baigimo diplomus.

Arvydas Račinskas ir Jurgis Mačys

birželio mėn. 9 d. gavo Collinwood High School baigimo diplomus.

Ramovės Clevelando skyriaus valdyba

praneša, kad birželio 15 d. dėl liūdnyų išvežimų minėjimo, tą dieną numatyta gegužinė neįvyks.

Valdyba prašo ramovėnus kuokaitingiau dalyvauti minėjime. Kada ir kur įvyks gegužinė bus pranešta vėliau.

Važiuojantiems į Cedar Lake

Kas iš Clevelando lietuvių šeimų savo vaikus (berniukus) siųstų vasaroti į Saleziečių vasaros stovyklą prie Cedar Lake ežero, ir važiuotų savu automobiliu, jei sutiktų pamilti dar vieną berniuką, apmokėsi benzina ir kitas išlaidas.

Prašau atsiliepti telef. HE 2-0599.

PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų, mūrinis, po 5 kamb. Naujos parapijos rajone. Savininkas duoda paskolą. Eddy Rd. — St. Clair labai geras vienos šeimos namas. Turime ir daugiau gerų namų. Norintieji pirkti ar parduoti skambinkite:

East Shore Realty
Juozas Mikonis — Brokeris
780 East 185 St.
Ofiso tel. IV 1-6561
Namų — MU 1-2154 (47)

DU GERI NAMAI

Du vienos šeimos namai ant vieno sklypo, labai gerame stovyje, prie pat Šv. Jurgio bažnyčios.

Erdvūs rūšiai, naujos gase krosnys, gražus kiemas.

Seimninkas išvyksta į Kaliforniją, skubiai nori parduoti, labai prieinama kaina.

Saukite tuoj pat:
Capas Realty Co.
13923 Euclid Ave. MU 1-4515

Dviejų šeimų po 5 kamb.

40x120 p. sklypas. Garažas. Graži savybė aplinkuma, tarj Bliss ir St. Clair, Addison ir E. 71 St.

Taip pat dviejų šeimų po 5 ir 3 kamb. E. 77 St.

Herny Olszens Realty
1266 East 71 St.
HE 1-8726; WH 2-8293

TIKRAS IŠPARDAVIMAS!

Mes išparduodam visus mūsų lažus. Ir tai yra tikra mūsų programa gauti geriausios rūšies vėdaus ir lauko dažus, žemiausiomis kainomis mieste. Visoj valstybėj skelbiami dažai yra parduodami pigiau, negu gaminimo kaina. Geras pasirinkimas, bet likusios jau ne visos spalvos.

Consolidated Paint
Varnish Corp.
kampas Willey ir Train Ave.
Atidara pirmad. iki penktad. 8 a. m. iki 5 p. m. Šeštadienį 9 a. m. iki 12 p. m.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

VIENOS ŠEIMOS NAMAS — EAST 126 GATVĖS RAJONE

Į šiaurę nuo St. Clair ir Lanclot Ave., 4 miegamųjų namas. Labai geram stovyje. Naujas gase pečius. Garažas. Prašo \$12,500.

Du namai — geros pajamos

Netoli St. Clair Ave. ir Sv. Juozapo bažnyčios du namai ant vieno sklypo: vienas 4 šeimų, o kitas vienos šeimos — 7 kambarių. Gase šildymas.

Turime ir daugiau gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ

Wm. T. Byrne — Real Estate
1535 Hayden Ave. MU 1-6100
ar namuose KE 1-4080

REIKIA 4 MIEGAMŲ?

Marcella iš E. 185 gatvės, prie pat prekybos centro, CTS susisiekimo, mokyklų, bažnyčių pagal užsakymą statytas bangalas, pirmo savininko. 2 miegamai ir vonia apačioje, 3 baigti viršuje; valgomas plus didelė virtuvė, židyns, užpakalinė veranda, perdalintas rūšys, garažas, kilimai, puikiai išlaikytas, kaina nustatyta skubiam pardavimui.

STAKICH REALTORS
830 East 185 St., KENmor 1-1934

Parduodamas namas

Eddy Rd. ir St. Clair rajone. 6 kamb. Plytelių vonia. Kaina \$9,950. Šaukti: AC 1-6977.

(47)

Parduodami 5 kamb. baldai

7605 Star Ave., telef. HE 1-1620.

(46)

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi amerikiečių laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleskite laisvalaikį su savo savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirinksite, visi patogumai Jums.

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

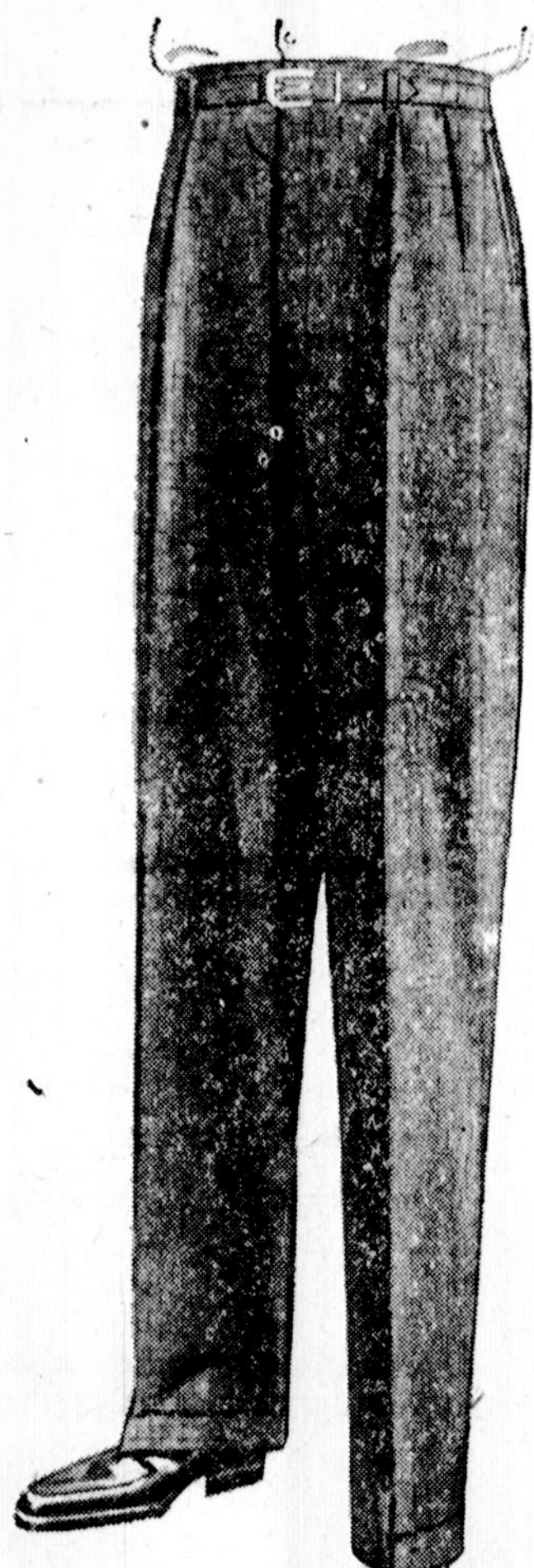
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidojimų direktoriai ir balsmuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

the MAY CO'S 2 BASEMENT Stores

KITA SIUNTA

VYRŲ SKALBK IR NEŠIOK

Fancy Weave SILK LOOK

Tropinių Kelnų

5.98

- Navy
- Blue
- Charcoal
- Tan
- Grey
- Brown
- Cocoa

Skalbik ranka ar mašina

Išdžiūsta per kelias minutes

- 50% Dacron — 50% Cotton Blend
- 55% Dacron — 45% Cotton Blend
- 55% Acrilan — 25% Dacron — 10% Viscose Blend
- 65% Dacron — 35% Viscose Blend
- 75% Dacron — 25% Cotton Blend
- 65% Dacron — 35% Cotton Blend

Šios patogiai pasiūtos fancy weave kelnės išlaikys savo šviežumą ir po visos dienos dėvėjimo. Puikios atostogoms! Su populiariu Hollywoodo stiliumi Juosmens dydžiai 29 iki 42, ilgis 29 iki 30 ir 31 iki 32.

The May Co.'s Basement Men's Clothing Department
Downtown and On the Heights

„His Majesty“

Leather Opera

šliurės

Reg. 4.99

3.99

Dydžiai 6½ iki 12

Visada tėtės mėgstamos, minkštos ir patogios šliurės, gražiai rudos spalvos. Gerai pagamintos ilgam dėvėjimui.

Užsakymai paštu ir telefonu pildomi. Skambinkit CHerry 1-3000

Tėtėi!

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEndersot 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Antano Olio kelias - pavyzdys jaunajai kartai

J. PAPLENAS

Sunku buvo pakelti žinią, kurią inž. Eug. Bartkus birželio 3 d. rytą telefonu pranešė į darbovietę. O ir dabar, pirmam slogučiui praėjus, nelengva apsiprasti su mintimi, kad Antano Olio jau niekad neturėsime mūsų tarpe. Paskutinis jo viešas lietuviškos veiklos aktas buvo sveikinimo telegrama Tautiniam Kongresui New Yorke. Tai buvo paskutinis jo žodis mums, suvažiuosiu tautinio darbo darnos ir Lietuvos laisvės problemų aptarti. Tų pačių problemų, kuriomis A. Olis sielosios visą savo amžių.

Platus mastas

Antanui Oliui buvo būdingas platus mastas. Jis nemėgo smulkmenų. Jo užsimojimai siekė platumų ir aukštumų. Jo sumanymai originalūs ir naujoviški.

Ant. Olio surengtos parodos, seimai, sąskrydžiai, koncertai — vis įspūdingi įvykiai, nuskambėję plačiai už lietuviškųjų sluoksnių, sustiprinę mus pačius ir pagarsinę Lietuvos vardą amerikinėse sferose.

Jo politinė veikla giliai apmąstyta iloms distancijoms, pagrįsta visų lietuviškųjų pajėgų glaudinimu ir nukreipta į įtakinguosius sluoksnius, lemiančius JAV, o drauge ir laisvojo pasaulio likimą.

Jo masto platumas Chicago, didmiesčio istorijon įrašytas šį tintojo technikos stebuklo vardu.

Asmenybės taurumas

Savo taurumu A. Olis plačiai pagarsėjo Chicagoje ir toli už jos ribų. Rizikuodamas savo gyvybe, jis atvirai išėjo prieš vad. Chicago Westside'ės bloką, sutelkdamas tamsiųjų politinį ir kriminalinį elementą, siekįs galios administracijoje nešvariomis priemonėmis ir juodiems tikslams. Jis apvalė savo milžinišką įstaigą nuo tamsaus gaivalo. Nesiaurindamas savo 450 milijonų dol. įstaigos funkcijų, bet jas plėsdamas ir tobulindamas, jis apkarė jo išlaidas ir sutaupė miestui apie 3½ mil. dol.

Nesaisant politinių ir kriminalinių gangsterių intrigų, viešos ir pogrindžio akcijos prieš jį, Ant. Olis 3 kartus iš eilės laimė rinkimus į Sanitarinio Distrikto patikėtinius didele balsų dauguma. Aštuonerius metus vadovauja tai institucijai kaip jos prezidentas.

Jo taurumą, garbingumą ir sąžiningumą pastebi ir įvertina visa didžioji Chicago spauda: Chicago Tribune, Sun-Time, Daily News, Chicago American ir kt. Jį, rinkimuosna einantį respublikonų sąrašė, visi didieji Chicago dienraščiai remia be jokių rezervų.

Nuoširdi tolerancija

Visą jo amžių Ant. Olį lydi tolerancija. Jis ją taiko kaip mąstančiam, kitos pasaulėžiūros, kitos rasės ir kitos tautos žmogui. Naujiesiems ateiviams Amerikoje atsiradus, jo didžiausias rūpestis išlyginti senųjų ir naujųjų skirtingumus, suderinti jų galvojimą, užkasti griovius, užtaisyti spragas ir visus apjungti dideliems ir didelių tikslų siekiantiems uždaviniams.

Tolerancijos ir sugyvenimo troškimas jį verčia peržengti grupines, partines ir tautines ri-

bas tiek lietuvių, tiek ir amerikė visuomenėje.

Tai populiarina jį plačiose masėse. Neretai jis kalba, jį įgaliojantis, visų tautinių Chicago mažumų vardu. Tai sukuria sąlygas mūsų rūpesčiams per jį pasiekti kitų protus ir širdis. Ir tai tarnauja visų mūsų idealui. Drauge ir jo idealui, kuriam Antaną Olį pašventė jo tėvai ir kurį jis entuziastingai išpažino kaip savo gyvenimo prasmę ir tikslą.

Lietuvybės pavyzdys

Kur rasi kitą tokį pavyzdį? Čia gimęs ir niekad Lietuvos nematęs, jis Lietuvą pažino ir pamilo su visais jos vargais ir laimėjimais. A. Olio lietuvių kalbos grynumas prašoko daugelio mūsų, dar neseniai Tėvynę palikusių, o ypač daugelio mūsų vaikų kalbos mokėjimą.

Lietuvos istorijos pažinimas ir lietuvių kultūros meilė, — ypač lietuvių dainos, muzikos ir dailės meilė, — neatskiriama A. Olio asmenybės dalis. Ji ugdo jo širdyje vis galingesnę troškimą bent kartą kada ateityje savomis kojomis paliesti Lietuvos žemę ir savomis akimis pamatyti laisvės šviesą nuskaidrintus tėvų šalių horizontus.

Šį troškimą jis paliko gyviems...

Neįvertinamas nuostolis

Ankstyva A. Olio mirtis yra sunkiai įvertinamas nuostolis ne tik tautinei mūsų srovei ir ne tik lietuvių sąūdai laisvajame pasaulyje, bet ir JAV, o ypač Chicago miestui. Ir tai, velionį minėdama, paabrėžė visa Chicago spauda.

Graudu ir nyku be Antano Olio. Be lietuvi, kuris nepaprastai ramiai sprendė komplikotas problemas ir be triukšmo darė grandiozinius dalykus.

Dažnas klausiamo — kas užpildys tą tuštumą? Jis jos nepaliko. A. Olio būdas, jo tautos meilė, blaivios jo mintys ir kūrybinė veikla ją su kaupu pripildė, palikdami idealų ir konkretų pavyzdį mums, kaip ir ne

tėvų žemėje gimusiame, augusiame ir brendusiame lietuviui privalu gyventi ir dirbti.

Antano Olio pademonstruota dviejų kraštų interesų harmonija yra gerai išbalansuota formulė jaunajai mūsų kartai, siekiančiai tvirtai įsikabinti JAV žemėje ir, aukščiau pakylėjus, ne tik įžvelgti gimtojo krašto rūpesčius ir ne tik pajusti jo vargus, bet ir siekti juos pakeisti laisvės džiaugsmu ir gerove.

Šis kelias yra Antano Olio kelias.

KITI APIE A. OLIO MIRTĮ

DRAUGAS

rašydamas apie a. a. Antano Olio mirtį sako:

"Visų buvo pripažintas gabiu administratoriumi, vienas iš aukščiausių prasimušusių lietuvių JAV politikoje".

NAUJIENOS

apie a. a. Antaną Olį taip sako: "Olis baigė teisių mokslus Chicago universitete 1921 m. Jo pastangos prasimušti kaip teisininkui pirmą ir savivaldybių, pastatė federalinius teisėjus, nedavė vaisių. Bet jo nuopelnai Chicago techniko ūky, kaip sanitarinio distrikto prezidento buvo nekarta įvertinti. Amerikos civilinių inžinierių draugija 1955 m. sanitarinio distrikto atsiėmimus priskyrė prie "pasaulio septinių didžiųjų stebuklų".

Kitame straipsnyje apie a. a. Antaną Olį Naujienose sakoma:

"Ir sirgdamas Olis nepaliovė domėjėvis lietuvių visuomeniniams ir ikalais. Nors gimęs ir augęs Amerikoje ir niekad savo akimis Lietuvos nematęs, velionis labai sielosios jos likimu. negu kai kurie naujai atvykusieji į šią šalį Lietuvos išeiviai".

SANDARA

Antano Olio mirtį prisimindama rašo:

"Žinia apie Antano Olio mirtį, aplėkusi Chicago pereinamojo amžiaus rytmetį, skaudžiai palietė ne vien lietuvių, bet ir daugybę kitų šio miesto gyventojų. Radijo, spauda ir televizija trumpais protarpiais kartojė tą žinią, primindami nuopelnus ir

IŠRINKTOS BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDŽIAI

Naujai išrinkta LB Taryba pirmosios sesijos šaukiama liepos 4-6 dienomis Clevelande.

Darbu tvarkoje: LB centro valdybos, Kultūros Fondo valdybos, LB finansų komisijos, Vasario 16 gimnazijos namų vajeaus komisijos, PLB seimo organizacinio komiteto ir kt. LB centrinų organų pranešimai, LB kontrolės komisijos aktai, LB rinkimų analizė ir išvados, naujų centrinių organų — Tarybos prezidento, centro valdybos, kontrolės komisijos, garbės teismo, KF pirmininko — rinkimai ir kt.

Be rinkimų LB Tarybos narių, į jos sudėtį taip pat įeina LB apygardų pirmininkai arba specialiai šiam tikslui rinkti apygardų valdybų nariai (po vienas nuo kiekvienos apygardos). Visuotiniams rinkimais yra išrinkta 20 Tarybos narių, šiuo metu veikia 6 LB apygardos — Los Angeles, Chicago, Bostono, Hartfordo, New Yorko ir New Jersey. Tarybos posėdžiuose sprendžiamuose balsu taip pat dalyvauja centro valdybos nariai.

Į LB Tarybos sesiją yra kviečiami svečiai ir lietuvių spaudos atstovai.

LB Tarybos posėdžiai vyks

Čiurlionio ansamblio namuose — 10908 Magnolia Dr. Jų pradžia — liepos 4 d. ryto 10 val.

Mokyklos prašomos žinių

Mokslo metams baigiantis, visos liuanistinės šeštadieninės ir kitomis dienomis dirbančios mokyklos yra prašomos LB centro valdybai atsiųsti šias žinias:

1. Mokyklos vedėjo (adresas) ir mokytojų vardai bei pavardės.
2. Mokinių skaičius skyriaus klasėmis (1, 2, 3... 12).
3. Lituanistinio švietimo sąlygos (sėkmė ir perspektyvos).
4. Tėvų talka ir vaidmuo švietimo darbe.
5. Šios srities sugestijos.

Žinios reikalingos ne tik liuanistinio mūsų švietimo vaizdui susidaryti, bet ir padėčiai apžvelgti. Pagrindiniai dalykai bus spausdinami LB biuleteny. Normalaus darbo liuanistinių mokyklų žinias cv jau turi.

Žinias siųsti: Ig. Malėnas — 1333 E. 84 St., Cleveland 3, Ohio.

Ar įstoja į

VILTIES

draugiją?

riaus Dirksono rūstybę, kuri neišgaravo per ilgą laiką.

Ir kai Antanas Olis pradžioje šių metų išreiškė pageidavimą tapti federaliu teisėju Chicago apygardai, tai Senatorius Dirksen uždėjo savo "veto".

DARBININKAS.

paskelbęs klaidingą jo amžiaus skaitlinę (63 m.), rašo:

"Kam teko su juo susidurti, jį vertino kaip santūrų, nuosai-ku, konkretų žmogų, kuris matė plačiau už savo grupę ir kuris Lietuvos reikalus mokiėjo pavers-ti Amerikos reikalu ir tokioje šviesoje juos pristatyti kitiems".

VILNIS

taip pat prisiminė Antano Olio mirtį ir parašė:

"Reikia sakyti, Olis buvo gudriausias visų Chicago lietuvių politikierių. Jis nors ir negreit, bet kilo politikoje ir buvo pasiekęs nemažos įtakos.

Jisai labai daug gėbėjo "Lietuvos vaduotojams" prieiti prie aukštųjų valdžios pareigūnų, ypatingai Kongreso narių.

Su priešingu pažiūrų žmonėmis jis elgėsi kaip elgiai patys gudriausi politikieriai. Nežiūrint politinių skirtumų asmeniniai su juo buvo galima gražiai kalbėtis. Jis buvo mandagus. Nors čia-gimis, kalbėjo gražiai lietuviškai. Turėjo gerą iškalbą, kas jam padėjo prasisiekti politikos-je".

Didžiam lietuviui

A. a. ANTANUI OLIUI mirus,

nuoširdžią užuojautą ponai V. OLIENEI, velionies artimiesiems reiškia ir drauge skausmu dalinasi

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos
6 skyrius Philadelphijoje

Poniai

RITAI PREMENECKIENEI

su šeima, dėl jos tėvelio pulkn. ADOLFO BIRONTA mirties, reiškia širdingiausią užuojautą

D. L. K. Birutės Draugija
Clevelando skyrius

A. + A.

Pulk. ADOLFUI BIRONTUI mirus,

giliai užuojautą reiškia dukteriai MARGARITAI, jos vyru rui PRAMENECKUI, ir sūnui VIKTORUI

Aleksandra ir Juozas
Juozaičiai

Lietuvos laisvės kovotojui ir tautinės minties skleidėjui

A. a. adv. ANTANUI OLIUI mirus,

poniai VERNAI OLIENEI, giminėms ir artimiesiems giliai užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Centro Valdyba

Mielam

ANTANUI OLIUI mirus,

p. VERNAI OLIENEI ir artimiesiems, liūdesio valandoje

reiškia giliai užuojautą

Irena ir Andrius Kuprevičiai

Tauriam lietuviui ir nenuilstamam Lietuvos laisvės gynėjui

A. a. ANTANUI OLIUI mirus,

poniai V. OLIENEI, giminėms ir artimiesiems giliai užuojautą reiškia

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Detroitė.

Tauriam lietuviui ir Tautinės Sąjungos pirmajam pirmininkui

ANTANUI OLIUI mirus,

šeimai ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Tautinės Sąjungos
Waterburio Skyrius

Nepamirštamam Didžiajam Lietuviui

ANTANUI OLIUI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškia jo žmonai ir giminėms.

Am. Liet. Tautinės Sąjungos
Elizabetho Skyrius

Didžiajam lietuviui ir Lietuvos laisvės gynėjui

A. a. ANTANUI OLIUI mirus,

nuliūdę ir prisilęgti dėl jo netikėtos mirties ir nepataisomo nuostolio lietuvių tautai, širdingiausią užuojautą ponai V. OLIENEI ir šeimai reiškia

ALT Sąjungos Baltimorės Skyriaus
Valdyba ir nariai

Didžiajam Amerikos lietuviui

ANTANUI OLIUI mirus,

reiškia giliai užuojautą p. V. OLIENEI, giminėms ir artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Bostono skyrius

Didžiam lietuviui

A. + A.

ADV. ANTANUI OLIUI mirus,

jo našlei p. VERNAI OLIENEI ir visai šeimai gilaus liūdesio ir skausmo valandoje reiškia nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdi

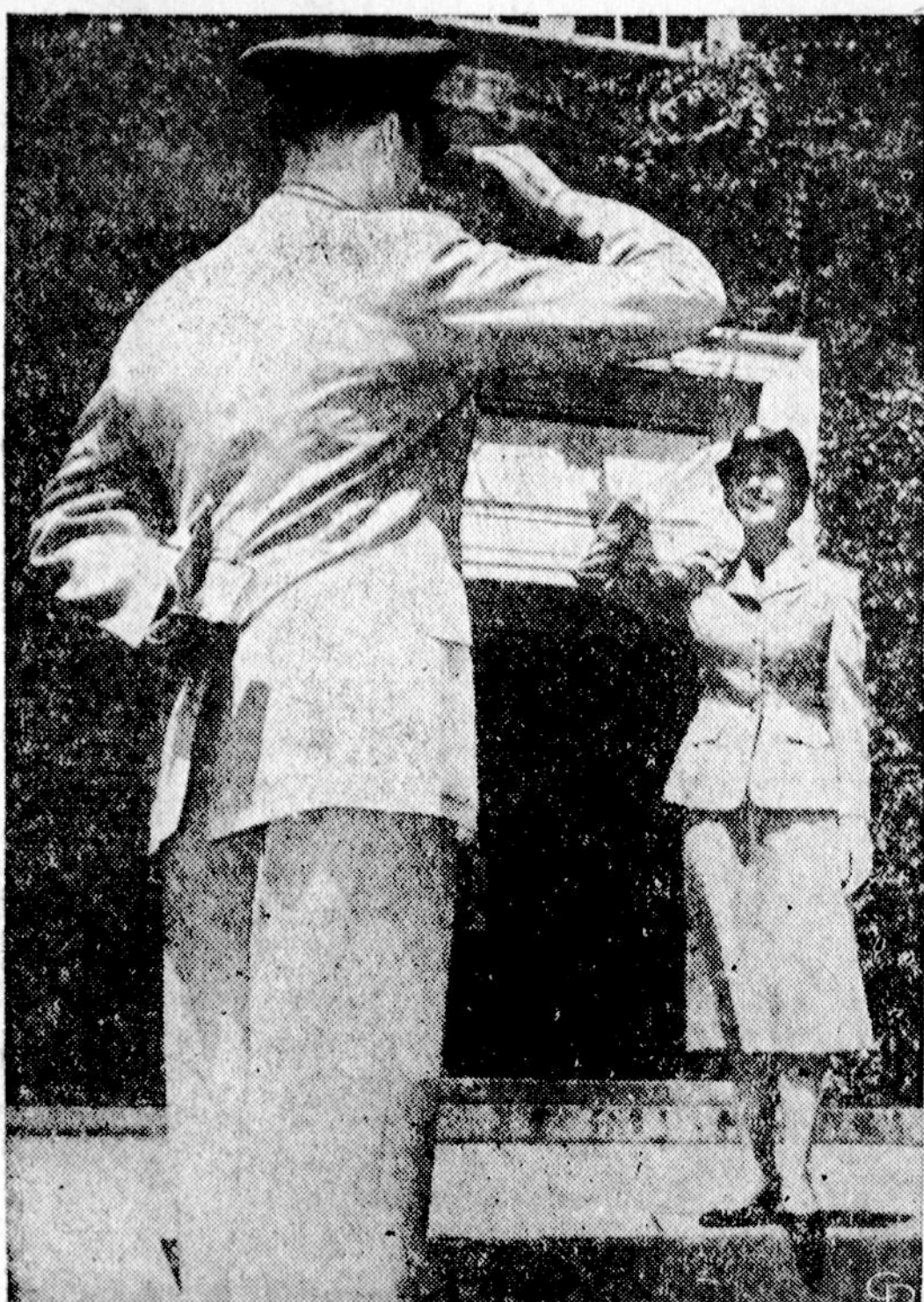
Lietuvių Nacionalistų Komitetas Exilyje

Tauriam lietuviui

ANTANUI OLIUI mirus,

poniai VERNAI OLIENEI, giminėms ir artimiesiems giliai užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Worcesterio skyrius

Janet Marshall įeina į JAV aviacijos istoriją, kaip pirmą moterį, gavusią leitenanto laipsnį — Women of the Air Force.